

Letošnji proračun sprejet

Po januarski zavrnitvi je kanalski občinski svet na marčevski seji ponovno obravnaval predlog proračuna in ga sprejel. Občinska blagajna bo tako letos na prihodkovni strani obsegala 7,3 milijona evrov, medtem ko znašajo načrtovani odhodki 8,6 milijona evrov. Zaradi neugodnih gospodarskih in socialnih razmer smo proračunski dokument zastavili previdno, znižali smo sredstva za reprezentanco, prav tako tudi stroške občinske uprave in vzdrževanja občinskih prostorov. Tako privarčevani denar bomo raje namenili za pomoč ljudem v stisski. Sicer pa kljub velikim in zahtevnim naložbam občina posluje likvidno in brez zadolževanja.

Župan Andrej Maffi

_apan / aran oj mam

Časopis občine Kanal ob Soči /marec 2009/ št.22 / leto VII / odgovorni urednik: Valter Pregelj / www.obcina-kanal.si / brezplačen izvod

IZ VSEBINE

Slovaki so nam zelo podobni po navadah in pogledih, pravi diplomat Edvin Skrt iz Levpe. Več na str. 4

Kmete na Trnovski in Banjški planoti "uničuje" divjad. Država in lovci pa si podajajo odgovornost za ukrepanje. Več na str. 9

... Z MOSTA ...

Njen princip

Živimo v času, ko se po dolgem in počez prisega na nedopustnost razlik po rasi, spolu, socialni razslojenosti in dostopnosti do javnih zdravstvenih dobrin. Toda vse prevečkrat te ideološko-aktivistične parole obvisijo v zra-

ku – v medmrežju besed. Dejanja pa strahoma capljajo za njimi! Samo prisluhnimo političnemu govoru (ta je pač v družbeno-kulturnem okolju najbolj agresiven). Veliko je besed o enakih možnostih, o pravicah in pravičnosti za vse. Dosti manj pa je pripravljenosti odločevalcev, da se sprejmejo instrumenti za udejanjanje teh možnosti in pogojev zanje. Ostaja bolj ali manj (samo) deklarativna raven. Razen, ko nekomu prekipi in se mu pridružijo posamezniki s podobno izkušnjo. Če je vztrajnostni moment dovolj močan, se lahko kaj premakne. Tudi v zakrknjeni in mačistično zasoljeni slovenski družbi.

Tu je ženska razpela svoj lok od zadrte in bogaboječe cankarjanske matere, prek revolucionarne aktivistke in "izobražene" proletarke, do samosvoje in samozavestne presojevalke (usmerjevalke!) družbenih okoliščin oziroma danosti. Za primer: če se žen(sk)a suvereno odloči, da sploh ne bo imela otrok, ali da ne bo imela več otrok, je ni sile ne moža, da jo prisili v nasprotno. Seveda se te primere poslužujemo ob predpostavki, da gre za odločitev iz osebnih (egocentričnih) in ne zdravstvenih razlogov. Takšna uporaba ženskega principa je za marsikoga, preprosto rečeno, banalna. Toda, a niso prav na banalnostih okoli žensk in v povezavi z njimi (pro)padale civilizacije?! Pričevanj na to temo je veliko in mitov, ki so poosebljenje ženskosti, prav tako. In ti miti so nastali iz različnih variacij na temo moške ogroženosti ali preganjavice. Je zato kaj čudnega, če so zažigali čarovnice, maltretirali "vlačuge", ženske enačili s hudičem?!

Vsako obdobje je pač odslikava teh dveh polov. Njune privlačnosti in odbojnosti. In ko skozi zgodovino, umetnost, kulturo in povsem običajno vsakdanjost presojamo ta dva pola, moramo brez (moške!) nečimrnosti, prevzetnosti ali domišljavosti ugotoviti, da je ženski princip močnejši oziroma odločilnejši. Že zaradi tega, ker v končnem stadiju odloča o ŽIVLJENJU!

Ambicije med krilom in kravato

Marec je mesec, ko ženske kar dvakrat praznujemo. Nekatere bolj, druge manj. Razlogov, zakaj je tako, je veliko. Mimo vseh teh praznikov namreč živimo ženske s takšnimi in drugačnimi vlogami, položaji, usodami.

s takšnimi in drugačnimi vlogami, položaji, usodami. "V tovarni vse zelo veliko delamo, ker je konkurenca velika. Doma pa so razmere različne. Nekatere imajo veliko pomoči, druge ne," meni Vilma Velušček iz Liga, delavka v Eurokablu.

"Meni v poklicu kar dobro uspeva, ker imam med svojimi veliko podpore. Z možem si deliva družinske obveznosti, pri varstvu otrok pa mi pomagajo tudi starši," pravi Laura Skrt iz Kanala. Ob treh majhnih otrocih uspešno vodi frizerski in kozmetični salon.

Ženske, ki jim uspe poklicna uveljavitev, že dolgo niso več redkost. Res pa je, da so nekateri poklici še vedno bolj rezervirani za moške.

"V svoji že skoraj 29-letni delovni dobi se nisem nikoli počutila neenakopravna zaradi tega, ker sem ženska. Ne vem pa, kako bi bilo, če bi imela ambicije postati direktor ali kak pomemben politik," razmišlja Lojzka Reščič, univerzitetna diplomirana inženirka kemije iz Plavi, ki vodi kontrolo kakovosti in laboratorije v Salonitu Anhovo.

Ksenija Černuta

Več na str. 12 in 13

Občinske naložbe in proračun Uprava (lahko) zadovoljna s svojim delom

Kljub pogosto izraženim negativnim ocenam, ki so jih o našem delu na področju priprave in izvedbe naložb izrekli posamezni svetniki in so bile odmevne tudi v medijih, smo z opravljenim v preteklem letu lahko zadovoljni. Predvsem zato, ker nam je uspelo primerno zaključiti nekaj investicij, ki so v gradnji že dobro desetletje.

Piše: Nives Prijatelj, direktorica občinske uprave Sliki: Bruno Bizjak

Ob graditvi druge največje komunalne čistilne naprave v občini, KČN Deskle s 1700 enotami, smo kanalizacijo iz Gorenjih Deskel, ki smo jo po odsekih gradili vse od leta 1997, povezali s spodnjimi Desklami. Kljub nevšečnostim in težavam, ki so spremljale gradnjo zaradi prestavitve daljnovoda, je naložba danes v zaključni fazi. Zanjo smo do konca leta 2008 pridobili tudi vsa načrtovana sredstva iz evropskega sklada za regionalni razvoj in državnega proračuna v višini 800.251 evrov. V letošnjem letu imamo za to naložbo zagotovljena še evropska sredstva v višini 278.093 evrov.

Že leta 1997-98 smo zgradili kanale po Gorenji vasi in jih sedaj zaključili na komunalni čistilni napravi KČN Gorenja Vas s PE 350. Na javno kanalizacijo, ki vodi do čistilne naprave Kanal s PE 2000, pa smo priključili kanalsko osnovno šolo in vrtec.

Šport in vodooskrba

Vadba osnovnošolcev v Kanalu, treningi in odbojkarske tekme potekajo v ustreznejših pogojih, ki smo jih vzpostavili z rešitvijo akustike v športni dvorani. Pridobili smo tudi upravna dovoljenja in dokončali ter oddali v najem drugo stanovanje nad zdravstvenim domom v Desklah. Naložba v vodovod Kal nad Kanalom je bila predlagana v okviru potrebnih naložb že od oblikovanja občine, torej od leta 1995. Danes smo tik pred pričetkom graditve vodovoda Lokovec – Kal nad Kanalom, ki bo najpozneje do septembra 2012 oskrboval Kalane s pitno vodo. Za to fazo smo zagotovili sredstva sofinanciranja iz evropskega sklada za regionalni razvoj v višini 612.000 evrov.

V minulem letu smo tudi končali obnovo javnega vodovoda po Gregorčičevi ulici. Dolgotrajno deževje je oviralo hitrejše napredovanje z gradbenimi deli na začetih gradbiščih poslovilnega objekta v Avčah in parkirišč na Gradnikovi ulici v Kanalu. Zaradi velike količine zalednih voda in nehomogenega terena smo - po navodilih geologa in zaradi varnosti pri delu - graditev parkirišč občasno ustavljali.

Po sprejetem proračunu naprej

Kar nekaj naložb, s katerimi smo začeli v preteklih letih, še ni zaključenih in čakajo na nadaljevanje, ko bo sprejet proračun. Te naložbe so: obnova stare telovadnice v Kanalu in večnamenskega objekta v Ročinju, ureditev črpališča za Deskle na vrtini Ledinca, ureditev vrtine Drmota za vodo v Zagoro, za katero je vloga za gradbeno dovoljenje že na upravni enoti, prostori za mladino v Kanalu in ostali prostori v kleti športne dvorane Kanal, za kar že imamo pridobljene izvedbene projekte do dokončanja.

Pripravljamo tudi druge projekte iz načrta razvojnih programov za leto 2009. Za rekonstrukcijo vodovoda na Čargovi ulici v Kanalu smo že

Čistilna naprava Deskle v zaključni fazi

Evropski denar za čistejše okolje

pridobili gradbeno dovoljenje. Na upravni enoti sta vlogi za obnovo gasilskega doma v Avčah in za vodovod do novih hiš na Pečnom. Predvsem komunalni vodi zahtevajo ogromno angažiranja zaposlenih v občinski upravi in župana, ko se z lastniki dogovarjamo za nakupe zemljišč, pridobivamo služnosti in stavbne pravice. Trenutno rešujemo kanalizacijo in KČN Avče ter vodovod in tehnološko vodo na Kanalskem Vrhu.

Skrbijo nas neugodne gospodarske razmere in zavedamo se, da bomo morali previdno oddajati dela v izvedbo, da ne bi zašli v likvidnostne težave - pa čeprav na račun načrtovane dinamike izvajanja načrta razvojnih programov v obdobju 2009-2011. Seveda bomo iskali tudi dodatne vire financiranja. Tako se v sodelovanju z Regijsko razvojno agencijo Severne Primorske že pripravljamo na prijavo kanalizacije in čistilne naprave Kanalski vrh na razpis za evropska sredstva.

Proračun 2009

Uresničevanje načrtovanih naložb, ki še niso v teku, pa bo omogočilo sprejetje proračuna za letošnje leto. Osnutek smo začeli pripravljati takoj po dopustih. Župan ga je predložil občinskemu svetu v obravnavo na 19. redni seji 6. novembra 2008. Svetniki so na osnutek dali številne predloge in pripombe in ga v prvi obravnavi potrdili. Proračun smo v skladu z določili poslovnika razgrnili z objavo na občinski spletni strani, predlog pa je župan predstavil tudi na sestanku s predsedniki krajevnih skupnosti in na koordinaciji predstavnikom političnih strank, ki so zastopane v občinskem svetu. V času javne razgrnitve nismo prejeli novih predlogov in pripomb. Predlog proračuna smo pripravili za decembrsko sejo občinskega sveta, vendar je bil z njegovim sklepom dokument umaknjen z dnevnega reda. Drugič je bil predlog proračuna pripravljen za obravnavo na seji 29. januarja letos. Svetniki niso izglasovali predlaganega ponovnega umika točke iz dnevnega reda, toda po opravljeni razpravi nopredeljevanju do vloženih amandmajev je za sprejetje proračuna zmanjkal glas. V upravi smo skupaj z županom ponovno pregledali vse proračunske postavke ter poskušali predloge in pripombe občinskih svetnikov iz predhodnih obravnav v novem predlogu proračuna v največji možni meri upoštevati.

Ob 1. marcu, svetovnem dnevu civilne zaščite Dobro strokovno srečanje

DOBROVO - Letošnje srečanje pripadnikov občinskih štabov Civilne zaščite in poverjenikov iz krajevnih skupnosti na Goriškem je bilo v občini Brda v petek, 6. marca. V skoraj popolni sestavi so se strokovnega srečanja udeležili tudi pripadniki CZ Kanal in ga ocenili kot zelo dobro. Med vsakoletnim pohodom so si na poti ogledali vajo ekipe reševalnih psov, na Dobrovem pa so bili priča reševanju ob prometni nesreči. Poleg tega so prisluhnili predavanju alpinista, gorskega reševalca in vodje enote CZ za hitre reševalne intervencije Petra Podgornika. Ob koncu celodnevnega strokovnega srečanja sta udeležence nagovorila poslanec in novogoriški župan Mirko Brulc ter poveljnik CZ Andrej Colja. (IHK)

Pretočna hidroelektrarna Jeseni v polni tek

AVČE, KANALSKI VRH - Pred dobrimi štirimi leti so na gradbišču črpal-ne hidroelektrarne (ČHE) Avče zabrneli prvi gradbeni stroji. Danes gredo dela h koncu, poskusno obratovanje in začetek komercialnega obratovanja pa se s pomladi odmikata v jesen. V Soških elektrarnah Nova Gorica poudarjajo, da je zagon elektrarne odvisen od končane obnove dalinovoda Gorica-Divača.

Tekst in fotografija: Nataša Ozebek

Prva polnitev sistema, to je cevovoda, predorov in akumulacijskega jezera, je predvidena za julij. Po programu naj bi jezero na Kanalskem Vrhu napolnili z vodo v letošnjem avgustu, ko bo nujna tudi priključitev Severne Primorske na 110-kilovoltno omrežje, ki ga obnavlja podjetje Elektro Slovenija (ELES)," napoveduje Alida Rejec in dodaja, da se je vpliv gospodarske krize pokazal tudi pri njihovi 115 milijonov evrov vredni naložbi.

Tako so za najetje še zadnjega predvidenega posojila potrebovali dodatna dokazila in utemeljitve. Sam zagon elektrarne pa je vezan predvsem na dokončanja obnove daljnovoda Gorica-Divača, ki je povzročil veliko hude krvi med krajani Renč. "ELES nam je večkrat zagotovil, da bodo rekonstrukcijo pravočasno zaključili pod pogojem, da se razreši zaplet v Renčah. Kot opažamo, so se aktivnosti v tem letu nekoliko upočasnile, zato lahko sklepamo, da je vprašljivo donem roku. Če črpalna hidroelektrarna Avče ne začne obratovati po načrtu, ocenjujemo, da bo gos-, podarska škoda zaradi izpada dohodka znašala vsak mesėc približno milijon evrov," poudarja pomočnica direktorja Soških elektrarn.

ČHE Avče: zagon odvisen od žic končanje tega projekta v predvide-Druženje upokojencev

Slovesno ob prazniku žena

DESKLE - Društvo upokojencev Deskle - Anhovo je v soboto, 7. marca, že po tradiciji organiziralo praznovanje dneva žensk za vse krajane in povabljene. Popoldne so udeležence s kulturnim programom razveselili otroci iz vrtca in šole Deskle, gledališka skupina iz Grgarja ter gosta s koprskega radia Orjana in Feručo.

Sledil je občni zbor DU, na katerem so se spomnili letošnjih jubilantov - 80-letnikov in 110-letnice, domačinke **Katarine Marinič**. Podelili so tudi priznanja za delo in pomoč v društvu.

Praznovanje se je končalo z družabnim srečanjem v šolski telovadnici, kjer so se upokojenci lahko zavrteli ob zvokih tria "Quo vadis" Silva Matevžič, DU Deskle

Otroci razveselili žene in upokojence

Milena Čargo občinska svetnica (SDS)

Razočaranje na Kanalskem Vrhu

Za sedanjim sklicem občinskega sveta je več kot polovica mandata. Ob nastopu funkcije smo se svetniki soočili z velikima odprtima naložbama v cestno infrastrukturo skozi Deskle in z dokončanjem izgradnje desklanske športne dvorane.

Potreb in želja je v občini veliko. Vseh ni mogoče naenkrat rešiti. Potreben je čas, predvsem pa denar, ki ga nikoli ni dovolj, da bi bili vsi zadovoljni.

Med prednostními nalogami podpiram vlaganje v vodooskrbo. Zadovoljna sem, da so se dela na vodovodu na Gregorčičevi ulici v Desklah že končala. Za vodovod in ČN v Desklah, ki

se tudi že končuje, smo uspeli pridobiti sredstva iz kohezijskih skladov. Načrtovana je graditev vodovoda Lokovec-Kal nad Kanalom- Levpa, ki je zelo potrebna investicija v naši občini. Svetniki smo se zavzeli za oskrbo s pitno vodo na tem območju in pridobili kar nekaj evropskih sredstev.

Ureja se vrtina pri Dermoti, za vodovod Zagora in črpališče Globno, za vodooskrbo Deskel. Pa še bi lahko naštevala. Pri graditvi ČHE Avče so bili na Kanalskem Vrhu, kjer so največji posegi v prostor, obljubljeni razni infrastrukturni objekti. Proti mojim pričakovanjem pa smo se sedaj znašli v položaju, da se na tem območju ne bo začelo z obljubljenimi naložbami, ki jih prebivalci Kanalskega Vrha pričakujejo.

Za dom za ostarele menim, da je potrebno poiskati drugo ustrezno lokacijo, saj so pogovori in kupčija z lastnikom zemljišča pod Lurdom neplodni. Pohvaliti pa je treba delo na domu, ki ga preko socialne službe izvajajo za to pristojne osebe. S to dejavnostjo je po mojem mnenju potrebno nadaljevati in jo širiti, saj je vedno več starejših, ki takšno pomoč potrebujejo. Zavzemam se za mlade in vsa društva v občini. Zato naj občina pomaga mladinskima kluboma v Desklah in Kanalu

k čim prejšnji ureditvi prostorov, kjer bodo mladi lahko uresničevali razne projekte (delavnice, kulturne prireditve, koncerte ipd.). Skratka, da se bo z besedami mladih "kaj dogajalo".

Košarkarski klub v Desklah naj se ustrezno organizira in reši svojo

problematiko s prijavo za sredstva na razpisu.

Balinarski klub v Ďesklah ne sme biti pozabljen. Glasovala bom, da se jim dodeli začetna sredstva za ureditev ustreznih prostorov. Za ostále družbene dejavnosti in društva smo v okviru naše svetniške skupine ves čas podpirali delovanje po najvišjih možnih standardih. In to se očitno odraža v njihovih rezultatih in pestri dejavnosti. Zavedati se moramo, da bodo mladi ostali v domačem kraju samo, če bodo našli ustrezno zaposlitev. Zato podpiram izgradnjo obrtne cone. Menim, da nam bo to uspelo do konca aktualnega mandata opredeliti v naših prostorskih planih, ki jih bomo sprejemali letos, na lokaciji v bližini tovarne Salonit Anhovo. Poleg tega mislim, da bi občina morala sprejeti dolgoročni načrt izgradnje neprofitnih enot, predvsem za mlade družine, ki v času, v kakršnem smo, težko pridejo do lastnega stanovanja.

Vsem občankam in občanom želim predvsem strpnosti in veliko dobre volje pri doseganju skupnih ciljev.

OPRAVIČILO

Vsem občanom se iskreno opravičujemo za tiskarskega škrata, ki se je pojavil v koledarju, priloženem časopisu Most, številka 21 (december 2008).

Občina Kanal ob Soči

Edvin Skrt, diplomat iz Levpe Od kemika do diplomata

Diplomatska pot Edvina Skrta, ki živi v Ljubljani, se je začela z delom v glavni pisarni zunanjega ministrstva v Ljubljani. Od tam so ga povabili v Diplomatski protokol, čemur je sledilo diplomatsko delo v tujini. Danes spet službuje v domovini.

Sprašuje: Ksenija Černuta Slike: Jozef Gutten

Edvin Skrt

Vaša poklicna pot je zelo zanimiva. Začeli ste jo v povsem drugem poklicu. Kako se je potem obrnilo?

V najstniških letih si nisem nikdar predstavljal, da bom kdaj diplomat. Kot štipendist Salonita sem hodil na srednjo kemijsko šolo in se po maturi tudi zaposlil v Salonitu. Hkrati sem se vpisal na kemijsko fakulteto z namenom, da posta-nem inženir kemijske tehnologije. Bilo je v začetku devetdesetih let, ko smo bili v dolini Soče že dovolj ozaveščeni o azbestu in je bil Salonit v fazi prestrukturiranja oz. opuščanja azbest - cementne proizvodnje, zaradi česar sem hitro vedel, da po opravljenem pripravništvu ne bo veliko možnosti za redno zaposlitev. Tega si pravzaprav niti nisem tako želel. Hotel sem se vrniti v Ljubljano, kjer sem imel večino prijateljev in punco.

Ta želja se vam je očitno uresničila. Kako pa ste kot kemik pristali med diplomati?

Slabi obeti za zaposlitev v Anhovem niso bili vzpodbuda za izbrani študij, zato sem intenzivno iskal službo in jo tudi našel. Dober prijatelj mi je takrat povedal, da naj bi v zunanjem ministrstvu iskali šoferje za nekatera slovenska veleposlaništva po svetu. Ko je bil razpis objavljen, sem se prijavil in bil izbran. Prvo navdušenje nad izbo-

rom pa me je minilo, ko sem izvedel, da bi moral v Madrid, Pariz ali Atene najkasneje v dveh mesecih. Zaprosil sem za kakšno drugo delo v Ljubljani in decembra 1993 sem ga tudi dobil v glavni pisarni zunanjega ministrstva. Prvih nekaj mesecev sem skrbel za povsem običajno pošto, potem pa za zaščiteno elektronsko komunikacijo z našimi veleposlaništvi.

Kdaj ste začeli delati v Diplomatskem protokolu in kakšna je bila vaša vloga?

V Diplomatski protokol, ki je bil takrat še v povojih, sem bil povabljen po dobrem letu. Takrat sem se tudi prepisal na študij politologije na Fakulteto za družbene vede. Őčitno sem bil dobro motiviran, saj sem študij ob delu končal v manj kot štirih letih in za svoje diplomsko delo prejel celo študentsko Prešernovo nagrado in nagrado slovenskega društva za Združene narode. V Diplomatskem protokolu sem se najprej v glavnem ukvarjal s področjem ceremoniala in diplomatske korespondence. Imel sem priložnost in čast sodelovati pri večini najodmevnejših obiskov v devetdesetih letih, kot so bili na primer obisk takratnega papeža Janeza Pavla II., obisk takratnega ameriškega predsednika Clintona, državne sekretarke Albrightove, številnih evropskih in azijskih zunanjih ministrov... Po diplomi sem se začel ukvarjati s privilegiji in imunitetami tujih diplomatskih misij in konzulatov v Śloveniji.

V tem času je bilo treba zaveze iz mednarodnih pogodb, ki jih je podpisala ali po bivši Jugoslaviji nasledila Slovenija, prenesti v notranjo slovensko zakonodajo. Ko je bil projekt postavitve sistema za ureditev statusa tujih diplomatskih misij in njihovih članov zaključen, sem se prijavil za službovanje v tujini

Kakšne so vaše izkušnje s tujino?

Leta 2003 sem začel svoj prvi polni diplomatski mandat na slovenskem veleposlaništvu v Bratislavi. Bil sem prvi sekretar in namestnik veleposlanice, proti koncu mandata pa sem kot začasni odpravnik poslov veleposlaništvo tudi vodil. Pred Slovaško sem sicer po nekaj mesecev že služboval na naših veleposlaništvih v Skopju, Sarajevu in Bernu. Izkušnje so vsekakor pozitivne. Kljub temu, da je predstavljanje države v tujini velika odgovornost in nima nič skupnega z občutki, ki nas običajno spremljajo, ko gremo v tujino na dopust, moram

Srečanje s slovaškim zunanjim ministrom Miroslavom Lajčakom

reči, da je zastopanje lastne države v neki drugi državi zanimiv poklic.

Verjetno pa tudi naporen, čeprav na zunaj morda ni videti tako?

Vem, da obstajajo stereotipi, da diplomati največ časa porabimo za udeležbo na raznih sprejemih in koncertih ter da sta edini nevarnosti, s katerima se srečujemo pri delu, alkohol in holesterol (smeh). No, jaz vam zagotavljam, da temu le ni tako, čeprav ne rečem, da ni veliko pogostitev. Če sem iskren, morda celo preveč, kar je lahko naporno. Zgodilo se je že, da sem imel v enem tednu pet uradnih kosil in štiri večerje. Verjemite, da sta za to potrebna kar dobra kondicija in občutek za zmernost. Dober diplomat namreč nikoli ne sme pozabiti, da je predstavnik države in odgovornost, ki jo nosi, je tako – kljub imunitetam – velika.

Nam lahko v zvezi s Slovaško poveste še kakšno zanimivost?

Najbolj se mi zdi zanimivo, da so nam Slovaki tako zelo podobni, da imajo tako podobne navade in poglede, kljub temu, da kot narod z njimi kar velik del novejše zgodovine nismo imeli poglobljenega stika. Tudi jezika sta si podobna, čeprav na záčetku ni moč razumetí prav veliko, nekaj pa, še posebej ob predznanju kakšnega drugega zahodnoslovanskega jezika. Sam sem se slovaščine dobro naučil, čeprav sprva nisem imel tega namena. Odločitev, da jeziku posvetim malo več pozornosti, je nastala iz čisto pragmatičnih razlogov zaradi delovnih potreb. To se je kasneje obrestovalo, pa tudi sicer se mi zdi, da mi je zaradi znanja slovaščine veliko bliže dobrih pet milijonov Slovakov. Ljudje smo, kot rečeno, pogosto polni stereo-

V družbi z veleposlanico Majo Lovrenčič Svetek in vojaškim atašejem Valterjem Vrečarjem z družino (od desne proti levi)

Z županom slovaškega mesta Trnava

tipov in predsodkov, ki so predvsem posledica neznanja in nesposobnosti razumevanja, zato je znanje vsakega novega tujega jezika velika naložba za širitev obzorij. Slovaščina in slovenščina imata vsaj tisoč besed, ki zvenijo enako ali podobno, najpogosteje pa ima-

jo drugačen pomen. Potrebne je torej nekaj previdnosti, da ne pride do neželenih nesporazumov. Tudi zaradi podobnosti jezika še vedno velikokrat prihaja do zamenjav med Slovenijo in Slovaško.

Predstavljajté si, da ne znate nobenega slovanskega jezika. Slovaška

se po slovaško pove "Slovensko". Slovenija pa "Slovinsko". Slovaki pravijo Slovakinji "Slovenka", tako kot mi, le z malo drugačnim naglasom, ki ga zlahka preslišimo. Jezik, ki ga govorijo je "slovensky"... Zatorej se le ne gre čuditi, če pride do zamenjav naše s slovaško himno, ko pa na ovitku slovaške himne piše "Hymna Slovenskej republiky". . Če dodate še podobnost zastav in nenazadnje tudi velik del zgodovine, tega ne gre niti tako zameriti tistim, ki se jim napaka prikrade. No, ni pa prijetno, če igrajo himno Slovaške našemu predsedniku, kar se je na primer zgodilo ob obisku nekdanjega slovenskega predsednika Kučana v Romuniji.

V začetku letošnjega leta ste se ponovno vrnili v domovino. Čemu se v okviru delovnih obveznosti trenutno posvečate?

Sodelujem pri pripravah na slovensko predsedovanje Svetu Evrope. Od maja do novembra bo namreč naša država na čelu Odbora ministrov te najstarejše meddržavne organizacije, ki povezuje 47 držav, zavezanih k spoštovanju demokracije, človekovih pravic in vladavine prava. Ustanovljena je bila posebna projektna skupina za predsedovanje, v kateri je 15 diplomatov in kjer sem namestnik vodje te skupine.

Kakšni pa so vaši spomini na okolje, iz katerega izhajate?

Pravzaprav sem precej zgodaj zapustil Levpo, kjer sem preživel otroštvo in kjer zdaj živijo moji starši in moja sestra z družino. Čelo nekateri prijatelji iz teh krajev ne živi-jo več "doma", radi pa se tja vračajo. Lahko rečem, da so moji spomini prijetni - še posebej na poletja, ko je bilo več priložnosti za druženje z vrstniki. Niso pa moji spomini nostalgični, saj prebivalcem z obrobja Banjške planote, od koder izhaja moja družina, življenje vsaj do poznega 20. stoletja ni prizanašalo. Kruh je bil v teh krajih vedno težak, zato spoštujem dosežke mojih staršev, ki so mi nenazadnje omogočili kariero.

Franca Gorjupa spomini na šolo "Lepo bi se bilo srečati!"

ZAMEDVEJ – Uresničili smo mu željo. Želel je namreč obuditi spomine na šolo oziroma tečaj v Kanalu iz časa zavezniške vojaške uprave.

Piše: Petra Paravan

Skoraj 77-letni mladenič se je rodil v veliki družini z desetimi otroki. Italijansko osnovno šolo v Plavah je obiskoval do razpada Italije. Leta 1946, v času zavezniške vojaške uprave, pa so v Kanalu pripravili dveletni trgovski strokovni tečaj. Franc pravi, da je prepozno izvedel zanj, zato se je razredu pridružil nekoliko kasneje, ko so sošolci že obvladali snov. Njegova sestra Olga pa pripomni, da se je hitro učil in še danes ima dober spomin.

"Vendar šola je trajala samo leto dni," zavzdihne Franc in z obžalovanjem doda: "Priključitev k Jugoslaviji je prekinila moj študij." Kot priden učenec z visokimi ocenami, bi šolanje lahko nadaljeval, ampak se je raje odločil za pomoč družini pri kmečkih opravilih.

Potem pa se je kot vajenec le pridružil šoli učencev v gospodarstvu in do vojaščine služboval na železnici.

Okljukasta pot

Prostori šole so bili v kleti današnje občinske stavbe, razmere za učenje pa zelo klavrne. "Učilnica" ni imela dnevne svetlobe, svetila je le ena žarnica, mize in klopi so bile zbite iz grobih desk. Kasneje so se preselili v stavbo današnjega zdravstve-

nega doma, kjer sta bili učilnica in učiteljeva pisarna lepo urejeni. Naš sogovornik se spominja vsakodnevne hoje v šolo, ko je iz Zamedvej moral narediti veliki okljuk čez plavljanski most ali po železniški progi do Kanala. Ko mu je sestra posodila novo kolo, je postal kar "veliki frajer".

"Sprva smo imeli dva učitelja za vse predmete, pa še župnika, ki je prihajal poučevat verouk. Nato je vse predmete poučeval profesor in ravnatelj Avgust Čuk," se spominja Franc. Ko je ravnatelj nekega dne zamujal v razred, so nagajivi učenci napisali na tablo: "Čuk se je oženil". Spominja se tudi nenehnih župnikovih retoričnih vprašanj sošolcu: "Le kaj bo s tabo, le kaj!"

"Nekateri sošolci so že pokojni, čudovito pa bi se bilo srečati s preostalimi," pravi Franc in ob tem se mu zaiskrijo oči. Javil se je že Jože Kralj, ki živi v Solkanu in je zelo zainteresiran za srečanje.

Naj bo ta članek spodbuda za vse, ki se na fotografiji prepoznate. In oglasite se!

Sošolke in sošolci s prof. Avgustom Čukom (stoji prvi z leve)

Franc s sestro Olgo

Albert Lazar, azbestni bolnik Bolezni kljubuje s tekom

Pri 71. letih je eden najstarejših slovenskih tekačev, ki se redno udeležujejo tekov. Teče tako na slovenskih kot tudi na mednarodnih tekih. In dosega lepe rezultate. Dom ima v Desklah.

Piše: Ksenija Černuta Slika: Damijan Volk

Stanovanje, v katerem živi, je premajhno za vse medalje in pokale, ki jih prejema na tekmovanjih, saj se njegove omare dobesedno šibijo pod težo njegovih uspehov.

"Ja, kar nekaj jih je in prav na vse imam lepe spomine", pravi Berto, ki je sicer zelo skromen in se prav nič rad ne hvali. Raje nas povabi na Korado in nam pokaže, kje si nabira kondicijo in kako uživa, ko teče.

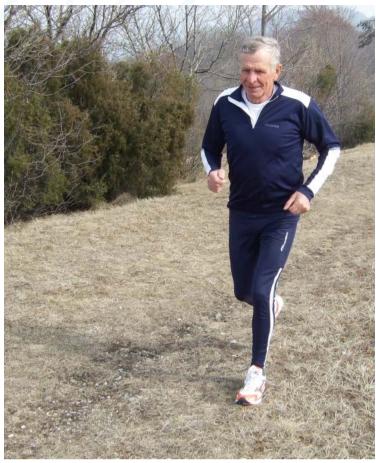
"Za užitek je narava najlepša. Stezice, gozd, hrib, pogled celo do morja - to je nekaj čudovitega in tisti, ki tega ne doživi, sploh ne ve, kaj zamuja," nadaljuje Berto. Teče tudi na Jelenk, Sveto goro in Sabotin, poleti pa rad obišče Triglav in Krn.

"Meni ni problem odpraviti se na kosilo na Krn. S kondicijo je to enostavno, brez kondicije pa zgoraj tudi jesti ne boš mogel", se nasmehne. Medtem ko kramljamo na vrhu Korade pove, da je pogosto tekel že v mladosti, največkrat v tovarno, kjer si je služil kruh in kjer je tudi zbolel za azbestozo.

"Na bolezen danes ne mislim, ker mi zaenkrat ne povzroča večjih težav. To ima pač cela dolina," doda in meni, da azbestozo morda zavira tudi z zdravim načinom življenja. Pazi namreč na hrano, ne pije in ne kadi, vsak dan tudi fizično dela. Njegov koledar je poln raznoraznih tekmovanj, med njimi je tudi nekaj malih maratonov.

"Vsako leto jih opravim po pet ali šest, velikega pa se nisem nikoli lotil. Najdlje sem tekel 30 kilometrov." Marsikdo ga sprašuje, kaj ima od teka, sam pa dobro ve, da ima veliko od teka. "To ni dobro samo zame, ampak tudi za druge. Jaz imam vse rad. Svoje otroke, vnuke, prijatelje, znance, sosede. Človek, ki je kondicijsko nabit, ni tako eksploziven in nervozen, zato veliko lepše živi in je v svojem življenju srečen," zaključuje Berto. Njegovo pozitivno energijo seveda hitro občutimo tudi sami in zdi se, da smo po kratkem srečanju že

postali prijatelji.

A. Lazar: Kondicijsko nabit človek je srečen

Kdaj bo pravi čas za azbestni zakon?!

Od zadnjega dogajanja v zvezi z azbestnim zakonom smo preživeli nekaj mesecev in verjetno je marsikdo pozabil na nesrečno azbestno zakonodajo, ki se že več kot desetletje (od 1996.) v taki ali drugačni različici – z dopolnili ali brez njih - potika po poslanskih klopeh in praviloma dviguje precej prahu med poslanci in vladnimi službami. Prizadete pa vedno znova pahne v razočaranje, saj je vsaka potrjena varianta zakona za azbestaše bolj neugodna od prejšnje.

Piše: Breda Medvešček

Naj spomnim, da je na seji državnega zbora maja lani poslanska večina prejšnje vlade pripomogla k temu, da predlog sprememb in dopolnitev sedanjega azbestnega zakona (ZOPDA), ki jo je v sodelovanju s Sindikatom azbestnih bolnikov Slovenije v postopek vložila

Azbestaši protestirajo, oblastna karavana gre dalje

stranka Zares, ni dobil potrebne podpore poslancev, čeprav bi ta predlog učinke slabega sedanjega zakona dokaj dobro ublažil. Potem je odložilni veto vložil tudi Državni svet RS. Neustrezen zakon pa je ostal.

Tudi v Društvu obolelih zaradi azbesta so si ob pomoči nekaterih poslancev prizadevali za spremembo azbestne zakonodaje in so takrat skupaj s krajevnimi organizacijami v občini Kanal ob Šoči in z županom podpisali skupno peticijo proti sprejemu neustreznega zakona. Peticija je bila poslana vsem vodjem poslanskih skupin, predsedniku in namestnikom predsednika Državnega zbora RS, predsedniku vlade Janezu Janši in predsedniku države dr. Janezu Drnovšku. Vendar, kot rečeno, vse zaman neustrezen in diskriminatoren zakon, ki je izničil skoraj vse do takrat pridobljene pravice azbestašev, je bil sprejet in nespremenjen še vedno velja.

Kako naprej?

Kaj lahko pričakujemo v zvezi z azbestno zakonodajo danes, ko je kriza pripraven izgovor, na videz pa tudi dokaj trden argument za zmanjševanje porabe denarja iz državne blagajne? Kakšen bo odziv današnje vladne garniture na to vprašanje? Izvedeli smo, da Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve pripravlja amandmaje na lani zavrnjene spremembe in dopolnitve az-bestnega zakona. Ko bodo ti popravki nared, bo vlada zakon vložila v parlamentarni postopek. Bo tokrat upoštevala mnenja in sugestije obolelih? (V Društvu obolelih zaradi azbesta - OZA si močno prizadevajo za to). Ali pa bo ostala pravica obolelih azbestašev do invalidske pokojnine pod ugodnejšimi pogoji še vedno bolj ali manj samo črka na papirju, sáj je sedaj veljavni zakon naravnan tako, da le maloka-teri od obolelih lahko izpolni vse kriterije za tako upokojitev? In kako bo s tolikokrat terjanimi pravicami krajanov, ki so bili izpostavljeni azbestnemu prahu? Pa s tistimi odškodninami, ki jih prizadetim nikoli ne uspe izterjati?

Bo ostal azbestni zakon stalna tema vsake slovenske vlade?

Roko na srce, toda za celovito in pošteno razrešitev vprašanja azbestnih bolnikov nikoli ni bil ugoden čas. Pokojninska reforma, odmevne afere, aroganca nekaterih ključnih državnih uradnikov ter še marsikaj podobnega je postavljalo azbestno zakonodajo na stranski tir, predvsem v prejšnjem mandatu pa si jo je vladna večina kot gnilo jajce izposojala za preglasovanje in svojevrstno discipliniranje nasprotne politične strani.

Praznik KS Deskle Srečevanja ob žalostnem spominu

Letos smo že tridesetič zapovrstjo zaznamovali krajevni praznik prav na 13. februar. Odločitev za ta dan seže dobra tri desetletja nazaj.

Piše: Klemen Stanič

Vsako leto se ob tem prazniku v dvorani zbere veliko število ljudi, domačinov. Slovesnosti se udeležujejo tudi sorodniki žrtev oziroma talcev, ki so padli na ta dan.

Delovni ljudje in občani krajevne skupnosti Anhovo so na zborih 26. decembra 1978 sprejeli statutarni sklep, da razglasijo 13. februar za spominski dan svoje krajevne skupnosti. S tem so želeli ohraniti spomin na talce, ki so bili navedenega dne leta 1945 ustreljeni ob visečem mostu v Desklah, in na vse krajane, ki so izgubili svoja življenja v boju za osvoboditev v letih 1941 do 1945 izpod italijanske in nemške okupacije - bodisi kot aktivni borci v enotah narodnoosvobodilne vojske bodisi kot žrtve represalij okupacijskih sil.

Ne glede na žalosten spomin na dogodke iz druge svetovne vojne je na prireditvi priložnost za srečanje vseh aktivnih ljudi v okviru krajevne skupnosti. Odzovejo se tudi gospodarstveniki, predsedniki s člani društev, vodstvo občine, člani občinskega sveta, ki to priložnosti izkoristijo

za medsebojne pogovore in kovanje nadaljnjih načrtov. Program zelo lepe praznične proslave je tudi letos – kot že vrsto let doslej - pomagala pripraviti učiteljica **Mojca Petelin**. Za veliko presenečenje je tokrat poskrbela osnovna šola z nastopom številnega otroškega zbora.

Zborček iz vrtca požel odmeven aplavz

Seveda smo tudi letos podelili priznanja in nagrade krajevne skupnosti krajanom, ki s svojim prostovoljnim delom prispevajo k lepšemu življenju v naši skupnosti.

Dobitnika letošnjih priznanj sta Jožica Stanič, predsednica društva upokojencev, in **Društvo tabornikov iz rodu "Odporne želve"**. V utemeljitvah za priznanje lahko preberemo:

Jožica Stanič je že 5 let predsednica Društva upokojencev Deskle Anhovo. Vsa ta leta si zelo prizadeva, da bi društvo čim boljše delovalo in čim več nudilo svojim članom.

V času njenega predsedovanja je društvo še razširilo svoje dejavnosti. Na novo se člani lahko udeležujejo organiziranih planinskih pohodov. Pred dvema letoma je začela z delom plesna skupina "Tinca", katere članice nastopajo ne samo doma, ampak tudi izven naše krajevne skupnosti. Na novo je zaživela ženska balinarska sekcija. Društvo se udeležuje športnih iger za Severno Primorsko, in to v različnih panogah: ekipi ženske in moške balinarske sekcije, v pikadu, streljanju, ribolovu, kegljanju in reševanju križank.

Na njeno pobudo je zaživela povezava z zamejskimi Slovenci. V Sloveniji poteka projekt Starejši za večjo kakovost življenja doma, v katerega se je na pobudo predsednice vključilo tudi naše društvo.

Društvo tabornikov rodu "Odporne želve" je zaživelo v Anhovem leta 1965 in za svojo prepoznavnost prevzelo znak s takratne vreče cementa Salonita Anhovo. To je bila želva. Znak je društvu, kot sami pravijo, dal odpornost in trdoživost, zato je takšno tudi njegovo

V ožjem odboru društva deluje sedaj 12 odraslih članov, vseh skupaj

pa jih je preko 50. Njihovo delovanje je prepoznavno in so prisotni v vseh trenutkih družbenega življenja v kraju, vsepovsod, kjer so prireditve, sami pa skrbijo za programe, ki so namenjeni predvsem mladini. Program dela, ki ga vsako leto pripravi ožje vodstvo društva, je zares pester in bogat. V zaključnem poročilu o delu v minulem letu pa so zabeležene še dodatne dejavnosti, kot na primer pomoč drugemu društvu ali krajevni skupnosti.

Dobitniki letošnjih priznanj

RAČUNOVODSKE STORITVE Anita Pičulin s.p. Grajska cesta 11 **5213** Kanal

Vsem samostojnim podjetnikom in malim podjetjem nudim: kompletno vodenje poslovnih knjig ter druge poslovne storitve.

Pri svojem delu upoštevam želje strank. Moje delo je strokovno in ažurno, cene so konkurenčne.

Odločite se za ANIMO RAČUNOVODSKE STORITVE in pokličite na tel:

>> 040-578-922 <<

ali pišite na: animo.info@gmail.com

Spomini iz babiške torbe Do "podrte peči" na mopedu, kolesu ali peš

Silva Černilogar iz Gorenje vasi in Francka Maver iz Doblarja sta delo babice opravljali že v času, ko je marsikatera žena še rodila doma. Ženski z velikim srcem se nista ustrašili mraza, dolgih poti z "mopedom", ob vseh urah in brez pravih pripomočkov sta marsikateremu Kanalcu ali prebivalcu iz okolice pomagali na svet. Za naš časopis sta zapisali nekaj svojih spominov. Sami pa ugotavljata, da bi jih bilo dovolj za celo knjigo.

Foto: Družinski arhiv

Silva Černilogar

Rojstvo v domači hiši

Do leta 1965 so žene iz severnoprimorske regije rodile doma ali v oddaljenih porodnišnicah v Postojni, na Jesenicah in v Ljubljani. Nosečnice so se odpravile na pot v spremstvu moža ali svojcev z vlakom ali avtobusom. Ker je bila v postojnski porodnišnici prostorska stiska, smo babice spremljale nosečnice z rednimi popadki v rešilnem avtomobilu. Delo babice je bilo zahtevno, odgovorno in naporno, zlasti tam, kjer je bil hribovit teren. Služba je potekala v stalni pripravljenosti ves dan. Ceste so bile v glavnem makadamske in do marsikatere hiše ali vasi se ni dalo priti z vozilom. Prevozno sredstvo babice je bilo navadno motorno kolo. Veliko se je tudi pešačilo. Obveščanje babic pa je bilo v glavnem osebno, ker še nismo imeli hišnih telefonov.

Pričakovanje otroka v domači hiši je bil za družino velik, spoštljiv dogodek, saj je bil povezan z radostjo in skrbjo. Porodnica je bila deležna podpore ne le moža, ampak cele družine in nemalokrat tudi soseske.

Porod se je začel. V kuhinji se je grela voda, kuhala juha in čaj. Hodilo in govorilo se je tiho. Opravljala so se najnujnejša dela. Vse je bilo v pričakovanju. Za kmečke žene je bilo najbolj ugodno roditi pozimi, ker so imele več časa za počitek. Tega je bilo manj v drugih letnih času,

zato se je velikokrat zgodilo, da je žena utrujena legla v posteljo. Že ob prihodu v hišo sem takoj zaznala, kakšno je "porodno" vzdušje. Vsekakor je bila prisotna vznemirjenost, ki se je lahko izražala z nasmehom ali resnostjo. Spominjam se mame - porodnice, ki me je veselo sprejela z besedami: "Pri nas se peč podira." "A zato ste me poklicali," sem odgovorila. Med čakanjem sem razmišljala o lepi prispodobi, ki sem jo prvič slišala. Krušna peč – trebušasta, topla se podre, maternica – trebušasta, topla – se z rojstvom otroka sprazni.

Še en dogodek ob prihodu v hišo porodnice.

Bila sem začetnica in prišla na mesto upokojene babice, znane po bogatih izkušnjah z zapletenimi porodi. Pri porodnici je sedela mama. Ko so ji povedali, da sem nova babica, me je prestrašeno pogledala, stisnila rožni venec, ki ga je imela v roki, in brez besed odšla. Razumela sem strahžene in se hkrati zavedala, kaj pomeni zaupanje oziroma nezaupanie.

Bilo je pozno zvečer, ko so me poklicali v oddaljeno vas k porodnici, ki je pričakovala prvega otroka. Porodnica je sedela na postelji. Na obrazu je imela rdečico in smehljaje mi je povedala, da popadki, ki so se začeli zgodaj popoldan, niso več močni in da je zaspana. Vznemirila me je njena zaspanost, zato sem vprašala, kaj je jedla in pila.

kaj je jedla in pila. "Za jest ji ni šlo," je rekla soseda "zato sem ji dala šoto s konjakom, da bo pri moči."

Tedaj mi je postalo jasno, od kod njena zaspanost.

Po dveh urah dremanja so postali popadki močni in po devetih urah je rodila deklico, ki sem jo morala kar dobro vzpodbujati, da je zajokala. Ko sem odhajala, sem jim zabičala: "Naslednjič šoto brez konjaka!"

Zapisala: Silva Černilogar

Sestdeset ur pri porodih

Maja 1960. leta sem bila noseča 5 mesecev, a sem kljub temu svoje delo redno opravljala. Posebno naporno je bilo, ko sem bila neprekinjeno 60 ur na terenu in sodelovala pri treh porodih. Z mopedom sem k prvi porodnici prispela ob sedmih zjutraj, ko so se popadki komaj začeli. Ob njej sem bila cel dan, saj je rodila šele

Francka Maver

nekaj minut čez polnoč, in še vso noč, toda že naslednji dan ob sedmi uri zjutraj sem pohitela v 15 kilometrov oddaljeno vas k naslednjemu porodu.

Novorojenček se je rodil ob dveh popoldne. Še v času poporodne nege sem bila klicana na tretji porod. Do tja je bilo še nekaj kilometrov z mopedom in dobra ura pešačenja navkreber. Ko sem prispela, je bil porod že končan, a novorojenček ni preživel.

Ni je počakal

Ob devetih zvečer me je na Doblar prišel iskat mož porodnice. Čakala me je sedem kilometrov dolga pot do slovensko-italijanske mėje, kjer pa je bilo zaradi obmejnega pasu potrebno spremstvo. Mož je bil peš, jaz pa z mopedom, zato sva se zmenila. da se dobiva na križišču v naslednji vasi. Ko sem se pripeljala do omenjenega mesta, ga še ni bilo tam, zato sem se ustavila v sosednji hiši, kjer je živel njegov brat z družino. Moža nisem dočakala, očitno pa je bilo, da je odšel kar domov, ne da bi vsaj malo počakal.

Spremljati bi me moral zaradi uredbe o obmejnem pasu, kajti kdor ni tu živel, mu je bilo gibanje omejeno. Ker njegov brat ni hotel z menoj na tako dolgo pot, mi je svetoval, naj se obrnem na vojake v karavli. Zaradi nezadostnega števila navzočih vojakov sem ostala brez pomoči. Vrnila sem se v hišo in po dolgem pre-

pričevanju je brat le šel z mano. V mrazu in vetru sva pešačila po grapi in po strmem pobočju. Ko smo prispeli do hiše porodnice, so me njeni sorodniki ozmerjali, češ da me dolgo ni bilo in da me bodo prijavili policiji. Odgovorila sem jim, da če bo do tega prišlo, bom jaz povedala dejanski potek dogodka. Posvetila sem se porodnici, ki je v roku ene ure rodila. Ko sem se sama ob jutranjem svitu odpravila proti domu, se mi je mož iskreno opravičil za žaljive besede. Leta kasneje sem ga tik pred njegovo smrtjo negovala in mu dajala injekcije in vedno znova se mi je za neljubi dogodek opravičeval.

Reševanje življenja

Od doma sem odšla ponoči in do porodnice potrebovala približno eno uro. S kolesom v rokah in babiško torbo na prtljažniku sem se borila z devet kilometrov dolgo potjo navkreber. Prehitro sem hodila, zato sem bila vsa zadihana in postalo mi je tudi slabo. Kmalu po mojem prihodu je porodnica rodila. Ko sem čakala zdravnika, da bi porodnico zašil, sem opravila še poporodno nego novorojenčka. V tem času pride v hišo mož porodnice iz sosednje vasi, ki je bila oddaljena sedem kilometrov. Morala bi še počakati zdravnika, a sem se vseeno odpravila na drugi porod. Lunin svit mi je malo lajšal vožnjo po ledeni cesti. Ko sem ob sedmih prispela in na mizi že zagledala novorojenčka, sem si kar oddahnila, ďa je poroda že konec, ker sem bila resnično že zelo izčrpana. Kar naenkrat pa sem zaslišala divje krike iz zgornjega nadstropja. Stekla sem gor in si mislila, da mora biti v trebuhu še en dojenček ali pa porodnica močno krvavi. Bilo je slednje. Porodnica je bila že v rahli nežavesti, zato sem ji dala na trebuh mrzle obkladke, z opekami pa smo dvignili posteljno vznožje. Posteljica še ni bila ločena. Ker pa prévoznega sredstva nismo imeli, da bi jo peljali do zdravnika in ker je bilo stanje zelo kritično in bi lahko bilo usodno, sem se odločila sama luščiti posteljico. S tem sem kršila predpise, kajti to je bilo v zdravniški pristojnosti. V šoli smo se tega učili samo v teoriji, v praksi nikoli. Zdravnik je prišel šele čez slabi dve uri in predpisal infuzijo. Skupaj sva nato odšla še k prvi porodnici, da sva jo šivala.

Zapisala: Francka Maver

Divji prašiči rijejo Škoda velika, odstrela premalo

KANAL - Lastnik divjadi in zveri v Sloveniji je država, zato se predsednik Društva goriških živinorejcev Branko Strgar sprašuje, zakaj se morajo kmetje sami obvarovati pred divjadjo in ali ni dolžnost lastnika, da poskrbí, da njegove živali ne delajo škode drugim. Največ škode kmeťom povzroča divji prašič, katerega število naj bi se na Trnovski in Banjški planoti neobvladljivo povečalo.

Tekst in slike: Nataša Ozebek

Razoran travnik na Kanalskem vrhu

Starešina Lovske družine Kanal Milan Boltar pojasnjuje, da je na območju njihovega, 6000 hektarjev velikega lovišča, število divjih Kmetijsko-gozdarske zbornice Slovenije in Kmetijsko-gozdarskega zavoda Nova Górica opozorili, da

M. Boltar: Število divjih prašičev pada

prašičev med leti 1998 in 2005 strmo naraščalo, v zadnjih letih pa z drugačnim načinom gospodarjenja upada. Toda kmetu Ivanu Čefarinu, ki se na Banjški planoti ukvarja z živinorejo, so lani divji prašiči razrili pet hektarjev travni-

"Ris mi je pokončal 50 koz, volk 25 ovac, medved raztrgal bale," našteva **Čefarin** in se sprašuje, kako naprej. "Dokupiti moram krmo, poravnati teren, stroški so veliki, poplačila škode zamujajo.'

Kmetje bijejo plat zvona

Kmetje na Banjški planoti so na okrogli mizi skupaj s predstavniki

Ivan Čefarin se sprašuje, kako naprej

prašičev, v severozahodni Sloveniji neobvladljivo povečalo, odstrel pa temu ne sledi.

"Na Banjšicah ni travnika, ki ga ne bi obiskal divji prašič," pove kmet Zoran Madon, ki srž problema vidi v tem, da se Zavod za gozdove, lovci in država opirajo na napačne podatke o številu živali.

Število odstrela temelji na podatkih o škodi in odstreljenih živalih, ki pa niso točni. Ljudje škode ne prijavljajo, ker to zahteva preveč birokracije, odstrela pa je premaje prepričan Madon. Meni, da so številkė poskočile zaradi milih zim in predvsem nezakonitega krmljenja prašičev v naravi.

Z. Madon: Napačni podatki o stanju

Odstrel presega načrte

Lovski inšpektor to delno priznava, medtem ko Urška Srnec iz ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano zagotavlja kmetom, da letni odstrel divjih prašičev navzgor ni omejen, zato se lovci ne bi smeli izgovarjati na omejitve. Iztok Koren iz Zavoda za gozdove pa pojasnjuje, da so lani na loviščih severozahodne Slovenije odstrelili 1057 divjih prašičev in za več kot polovico presegli prvotni načrt.

Država lovcem, a ti pešajo

Država naj bi sicer perečo problematiko uredila s podelitvijo konce-

Denar za povračilo škode gre iz lastnega

Lovska družina Kanal je lani odstrelila 170 divjih prašičev. Po besedah starešine Milana Boltarja so prejeli 30 prijav škode zaradi divjadi - največ zaradi divjih prašíčev, maní zaradi srnjadi. Divji prašiči so na njihovih loviščih razrili dobrih 17 hektar-jev travnikov, uničili 3600 kilogramov koruze in 1000 kilogramov žitaric. Za odškodnine so v lovski družini skupno odšteli 5.241 evrov, kupili za 1.589 ev-rov električnih pastirjev, mrež in drugih tehničnih sredstev ter za 1.933 evrov biotehničnih sredstev za preprečevanje škod po divjadi.

Za poplačilo škod namenjajo sredstva, ki jih dobijo od prodaje uplenjene divjadi. Lani je na primer ízkupiček od prodanih divjih prašičev znašal približno 3.825 evrov.

sij za trajnostno gospodarjenje z divjadjo lovskim družinam. **Urška** Srnec iz kmetijskega ministrstva meni, da bo država tako lažje vplivala na trajnostno gospodarjenje z živalmi in imela hkrati nad tem učinkovitejši nadzor. Vprašanje pa je, kako bódo lovske družine sposobne opravljati zaupane jim nalo-

ge. Povprečna starost lovca Lovske družine iz Kanala je namreč 62 let, okoli podobne številke pa se vrtijo tudi številne druge slovenske lovske družine.

Zbor tajnic

Članice Kluba tajnic Severne Primorske so na letošnjem trinajstem občnem zboru – ta je bil v petek, 27. februarja - pregledale delo v lanskem letu in si za letos zastavile kar precej nalog: od pridobivanja novih članic, izobraževanj, krvodajalske akcije, dobrodelnih akcij, udeležbe na kongresu tajnic in poslovnih sekretark do ekskurzij in medklubskih sre-

Ob robu občnega zbora so kanalske tajnice izpeljale še dobrodelno akcijo zbiranja oblek za materinski dom v Solkanu, ki sodi v okvir Belega obroča.

Po uradnem delu prijetno in zabavno druženje

Režijski obrat

Glavna skrb - pitna voda

KANAL - Kanalska občina je kot ena redkih slovenskih občin ustanovila režijski obrat, ki skrbi za del gospodarskih javnih služb. "Naše prioritete so skrb za pitno vodo, kanalizacijsko omrežje in enajst pokopališč, zraven pa urejamo še javne površine," pravi Vinko Medvešček, vodja režijskega obrata. V njem je zaposlenih šest delavcev.

Tekst in sliki: Nataša Ozebek

Prva je pitna voda

"V javnem vodovodnem omrežju skrbimo, da kakovost vode ustreza parametrom, ki so predpisani s Pravilnikom o pitni vodi. Izvajamo notranji nadzor nad kakovostjo pitne vode na osnovah sistema HACCP. S tem v zvezi je potrebno čistiti sisteme, zajetja, rezervoarje, kontrolirati naprave za dezinfekcijo in redno meriti vsebnost klora," našteva Medvešček. V obratu po-

V. Medvešček: Velike težave z vodo skrbijo tudi za manjša vzdrževalna dela, za večje obnove se dogovorijo z zunanjimi izvajalci. Dodaja, da so vsi izviri pitne vode v občini fekalno onesnaženi, ob večjih deževjih pa jo je zaradi motnosti potrebno prekuhavati: "Voda nikjer ni skladna s pravilnikom o pitni vodi. Povsod ji je potrebno dodaja-

ti klor, seveda samo v nujno potrebnih količinah."

Vode ob daljših sušnih obdobjih povsod primanjkuje, največ težav so imeli lansko jesen v Kanalu, ko je vir drastično upadel. "Pretok je bil le 22 kubičnih metrov vode na uro, potrebovali bi ga vsaj 30," pravi Medvešček, ki je prepričan, da bi bilo tudi ob takih primerih vode dovolj, če ta ne bi nikjer puščala in jo ne bi po nepotrebnem trošili. "V Kanalu ima približno polovica uporabnikov montiran števec porabljene vode, polovica pa ne in tam je voda brez nadzora," še opozarja.

Režijski obrat upravlja s sedemnajstimi vodovodi, ki oskrbujejo nad petdeset prebivalcev, in z nekaj manjšimi vodovodi. Večina vodovodov ima urejeno dezinfekcijo s kloriranjem, ostajajo še štirje vodovodi, kjer velja ukrep stalnega prekuhavanja vode. Tu bo potrebno, skladno s pravilnikom in po navodilih inšpekcijskih služb v kratkem urediti sistem dezinfekcije vode. V zajetju za Kanal jemljejo vzorce vodé približno desetkráť na leto. Sedem nadzorov je notranjih, do trikrat ga opravi država. V manjših vodovodih se voda vzorči povprečno štirikrat letno, v lastnih zajetjih šternah - pa vzorcev, s katerimi bi ugotavljali ustreznost pitne vode, ne jemlje nihče, pojasni Medvešček.

Druga večja skrb režijskega obrata so čistilne naprave. Dosedanjim

Komunalni delavec Igor Markočič obrezuje in neguje tudi drevje v občini

Skrb za čistilno napravo v Kanalu

trem v Kanalu, Ložicah in Doblarju se bosta v prihodnje pridružili še čistilni napravi v Desklah in Gorenji vasi

Kaj je moje, kaj je tvoje?

"Včasih je težko dopovedati ljudem, zakaj je potrebno vodo klorirati, drug problem pa je vzdrževanje hišnih priključkov in vprašanje, čigavo je kaj ter kdo nosi stroške popravil," Medvešček odgovarja na vprašanje, česa si pri svojem delu ne želi.

"Občinski odlok o oskrbi s pitno vodo pravi, da je hišni priključek dolžan vzdrževati upravljavec, torej mi, vendar na stroške lastnika. Tu velikokrat prihaja do nejasnosti, do kje sega hišni priključek. Po tisti cevi, kjer teče voda samo za enega porabnika, je hišni priključek, kjer teče za dva, je javni del vodovoda, ki smo ga dolžni vzdrževati in financirati mi. Ko zmanjka voda, se ni časa pregovarjati, kdo bo kaj popravil, pri plačilu pa potem lahko nastanejo nesporazumi in zapleti," razloži Medvešček.

Voda na Banjšice v tretjem tisočletju

V kanalski občini je brez javnega vodovoda približno 14 odstotkov prebivalcev, beli lisi ostajata Kanalski Vrh in Kal nad Kanalom. Prav v Kalu naj bi težave s pitno vodo rešil slabih 8,5 kilometra dolg vodovod, po katerem bo pitna voda iz Lokovca najprej pritekla do Kala nad Kanalom, nato pa še v Levpo in Seniški Breg. Na občini so že prejeli ponudbe zainteresiranih izvajalcev del, lokovška voda pa naj bi v Kalu nad Kanalom pritekla iz pip leta 2012.

"Po dolgoletnih prizadevanjih bodo krajani dobili kakovostno pitno vodo. Poleg tega bomo z javnim vodovodom rešili problem požarne varnosti in omogočili razvoj malega gospodarstva in obrti," pravi Tone Levpušček, predsednik krajevne skupnosti Kal nad Kanalom.

Da je investicija nujna, priča tudi dejstvo, da se deževnica pri marsikaterem gospodinjstvu v zbiralnike še vedno zbira z azbestnih streh.

Kdo nosi stroške popravila?

Stroški za gradnjo, vzdrževanje in popravilo hišnih priključkov gredo v breme uporabnika zgradbe oziroma zemljišča. Ta je dolžan skrbeti, da je hišni priključek vedno v brezhibnem stanju in mora vsako okvaro na priključku javiti upravljalcu. Natančnejše pravice in dolžnosti upravljalca vodovoda in uporabnika določajo 31., 32., in 36. člen občinskega odloka o pitni vodi. Državni pravilnik o pitni vodi pa pravi, da je pri-ključek stavbe na sekundarni vodovod del javnega vodovoda, ki se nahaja med sekundarnim vodovodom in napravo za merjenje porabljene pitne vode pri porabniku pitne vode. Načrtovanje, gradnjo in vzdrže-

Načrtovanje, gradnjo in vzdrževanje cevovodov in druge opreme priključka stavbe na javni vodovod mora zagotoviti lastnik stavbe. Priključek stavbe na javni vodovod je v lasti lastnika stavbe, ki ga je dolžan vzdrževati upravljavec javnega vodovoda, lastnik ali najemnik stavbe pa mora preverjanje izvedbe in delovanje cevovoda in opreme priključka stavbe na sekundarni vodovod ter njegovo vzdrževanje dopustiti in storjene storitve javne službe plačati v skladu z določeno tarifo.

Objestnost in vandalizem med mladimi Na videz idiličen mir, kaj pa v resnici?

Meje, ko se mladostna radoživost in igrivost obrne v objestnost, nasilje in uničevanje, ni moč vedno jasno določiti. Ko pa se to zgodi, se razburjamo, obtožujemo, iščemo krivce.

Kaj se dogaja v našem ožjem okolju? Na videz je Kanal miren kraj, kjer ni opaziti vandalizma, kljub temu pa ni ravno tako.

Piše: Irena Hočevar Križnič Slike: Bruno Bizjak

Pisarije na nepravih mestih

Statistika za zadnji dve leti kaže, da se stanje na področju varnosti v Občini Kanal ob Soči izbolišuje.

N. Djermanović za več samozaščite

V primerjavi z letom 2007 se je lani zmanjšalo število prometnih nesreč z 71 na 61. V letu 2007 je na naših cestah ugasnilo eno življenje, v lanskem letu pa ni bilo v nesrečah nobene smrtne žrtve, manj je bilo tudi hudo telesno poškodovanih – v letu 2007 sedem, leta 2008 pa pet. Po podatkih je bilo v lanskem letu zażnanih 83 kaznivih dejanj (leta 2007 kar 123), od tega só jih nekaj več kot tretjino raziskali. Povečalo pa se je število prijav družinskega nasilja s šestih prijav v letu 2007 na deset v lanskem letu. Med obravnavanimi 1.700 kaznivimi dejanji v novogoriški regiji jih je bilo v kanalski občini zaznanih 83, kar predstavlja majhen delež. Za javni red in mir skrbi na območju kanalske občine policist Nenad **Ďjermanović**, v kratkem času pa se bo policijskemu nadzoru pridružila tudi redarska služba, ki jo bodo skupaj organizirale občine Kanal, Tolmin, Kobarid in Bovec. Policist Djermanović opaža, da se v zadnjem času pogosto pojavljajo vlomi v počitniške hišice (prijavljenih jih je bilo kar 21). Krivce je težko najti, kajti zaradi gradnje hidroelektrarne Avče se giblje na ozemlju občine veliko tujcev.

"Naši domačini povzročajo težave zlasti drugod, v Novi Gorici, Brdih, doma se raje ne kažejo," pravi Djermanovič in meni, da statistika ne pokaže vseh kršitev, kajti med domačini je premalo odziva.

"Ljudje si raje zatisnejo oči. Morali bi se vesti bolj samozaščitno. Če kršiteljev ne ustavimo, so vedno močnejši, vedno več si upajo. Ko kaznivo dejanje pripelje do zapora, je že prepozno. Povratnik je samo specializirani povratnik," ugotavlja še odgovorni za varnost v občini Kapal

"Likovno" izživljanje spet oživelo

Vzgoja otrok se začne doma, nadaljuje pa v šoli.

Šolska psihologinja Marina Marinič pravi, da so začeli v zadnjem času otroke vzgajati zlasti v odnosu do hrane in okolja. Kanalska os-

novna šola se je vključila v projekt "Comenius" in na željo otrok izbrala temo Ekologija.

Otroci so vedno bolj ozaveščeni, da je treba odpadke ločevati. Sami bi želeli v bližini šole postaviti ekološki otok, ker zaenkrat ločeno zbiranje v kraju ni urejeno. Pred dvema letoma, ko se je množično pojavljalo po stenah šolskih prostorov kracanje in "ustvarjanje" grafitov, so na hodnik namestili tablo, na kateri so se otroci lahko izživljali. Za nekaj časa so pisanje po stenah ustavili.

"Bela stena vabi. Že ko smo stene prebarvali v druge barve, niso bile več tako vabljive," meni **Mariniče**va

A žal se je risanje grafitov in uničevanje pročelij v zadnjem času v Kanalu zelo razširilo. V eni noči so bile v januarju z grafiti "okrašene" fasade na spomeniško zaščiteni Kontradi, na obnovljeni hiši pri Petrucki in na steni šole. Objestneži se ne vprašajo, kakšno škodo povzročijo na morda sveže ometani fasadi in kakšno podobo o kraju dobijo turisti, ki to vidijo.

Bruno Bizjak, ki skrbi za kanalsko športno dvorano, se sprašuje: "Ko smo bili mi mladi, smo tudi

"Ko smo bili mi mladi, smo tudi ušpičili kakšno neumno. Zgodilo se je, da smo po nesreči razbili šiga prijaviš, moraš potem kot priča na sodišče in marsikdo je zaradi tega že občutil posledice. Ljudje so zato raje tiho," pravita prebivalca središča Kanala, ki se zadnje čase jezita bolj kot na hrup na nevestne voznike. Parkirišče pri smreki je včasih tako zaparkirano, da ne moreš na cesto.

Potuha za kraje

Prekrški, ki ostajajo pogosto skriti, se dogajajo tudi v trgovinah. V trgovini Fama opažajo, da se z ukradenimi stvarmi, kot so lizike, čokolade in druge sladkarije, naberejo kar veliki zneski. Trgovke pogosto sumijo, kdo krade, a je to težko dokazati.

"Zgodilo se je celo, da sem krajo jasno videla in poklicala starše, mama pa preprosto tega ni verjela. Sama sem izpadla kot lažnivka;" se zgraža ena od trgovk.

Kraj zaenkrat še niso prijavili policiji, vendar bodo morali nekaj narediti, ker se število kršiteljev povečuje. Ko vidijo, da ni posledic, so še bolj "pogumni". In to ne le otro-

V Desklah, kjer imajo v trgovini nameščene kamere, so za take prekrške že sprožali postopke. "Krade določen del populacije in

"Krade določen del populacije. In to tako, da si verjetno pošten člo-

Razpasla se je nekultura puhlih grafitov

po. Zdaj pa me čudi, ko vidim, da pred novo telovadnico namerno uničujejo, lomijo ograjo. S tem, da uničujejo, se zabavajo."

Manj hrupa, več strahu

V zadnjih dveh letih pa se je po besedah domačinov v središču Kanala zmanjšal hrup. Letos tudi skorajda ni bilo slišati pokanja petard. Občasno sicer še prihaja do izgredov, vendar je zdaj to manj pogosto. Glasna glasba, kričanje in škripanje gum se včasih še slišijo po celem Gradu in po blokih. Reagira pa ne nihče.

pa ne nihče. "Vsi se bojijo maščevanja. Če nekovek ne more predstavljati. Z recesijo pa se to stopnjuje", so zaskrbljeni v trgovini.

Kako vzgajati mlade, da ne bodo svojih vzornikov iskali v vandalih in agresivnežih. Žal te idole lahko vidijo vsepovsod - od televizije do računalniških igric. Odrasli pa si zatiskamo oči! Lepše je imeti mir in ne videti in ne vedeti, kaj se dogaja. Morda pa tudi ne pomislimo, da bo za našega otroka naredil največ nekdo, ki mu bo stopil na prste, dokler je še čas. Otrok bo slej ko prej pokazal, kaj vse "si upa" tudi staršem.

Vloga in položaj žensk danes

Marec je mesec, ko ženske kar dvakrat praznujemo. Nekatere bolj, druge manj. Razlogov, zakaj je tako, je veliko. Mimo vseh teh praznikov namreč živimo ženske s takšnimi in drugačnimi vlogami, položaji, usodami.

Piše: Ksenija Černuta Slike: Damijan Volk

Vloge in položaja žensk danes ni enostavno predstaviti. Še posebej, če bi ju radi opisali na splošno. Celo ženske, ki na videz delijo podobno usodo, opažajo, da je razlik med njimi ogromno.

Od dela k delu

V podjetju Eurokabel iz Liga so trenutno zaposlene skoraj same ženske – v glavnem delavke iz bližnje okolice. Njihov položaj je vsaj

V. Velušček: Veliko pravic, toda ...

na prvi pogled podoben, a pogovor z njimi razkrije, kako zelo je različen.

"V tovarni vse zelo veliko delamo, ker je konkurenca huda. Doma pa so razmere različne. Nekatere imajo veliko pomoči, druge ne," je povedala Vilma Velušček, ena prvih delavk v tovarni. Na splošno meni, da imamo ženske danes veliko pravic, da pa je naš položaj odvisen predvsem od okoliščin, v ka-

terih se znajdemo. Opaža, da mlade danes dajejo veliko pozornost izobrazbi, kar se ji zdi dobro, problem je le, da se mnoge izšolajo za poklice, za katere ne najdejo dela.

Kmetija izenačuje

Ženske so večinoma v službah, doma so skorajda samo še ženske na kmetijah. Tudi tu je njihov položaj različen, čeprav sodobne kmetice pri svojem delu ne občutijo več velikih razlik med spoloma.

"Odkar nam pomaga mehanizacija, ni več velikih razlik med ženskim in moškim delom. Vsi opravljamo praktično vse," pojasnjuje Erika Petrevčič s Kanalskega Vrha.

E. Petrevčič obvlada vso mehanizacijo

Upravljati zna z vsemi kmečkimi stroji in to je po njenem mnenju danes nuja. Dodaja še, da je treba biti na kmetiji kar precej elastičen, če hočeš spraviti proračun skupaj in da si je nujno med sabo pomagati

gati. "V hiši nas živi več. Vsi delamo tako na kmetiji kot tudi v gospodinjstvu," pravi Erika in poudari, da ji pomoč ostalih družinskih članov še kako prav pride.

Poslovna mama

Samostojni poklici so lepa priložnost za razvoj talenta in prav v njih se lahko izkaže marsikatera ženska.

"Meni v poklicu kar dobro uspeva, ker imam med svojimi veliko podpore. Z možem si razdeliva družinske obveznosti, pri varstvu otrok pa mi pomagajo tudi starši," pravi Laura Skrt iz Kanala. Ob treh maj-

L. Skrt: Obremenjene, a uspešne

hnih otrocih uspešno vodi frizerski in kozmetični salon v Kanalu. Pravi, da ima srečo, ker živi v okolju, kjer moškim ni težko poprijeti za ženska dela in da v tem ne vidi prav nič slabega.

"Seveda pa so stvari, ki jih moram opraviti sama. Otroci imajo na primer potrebe, ki jih lahko zadovolji le mama," še pripomni Laura in poudari, da so ženske z družino zagotovo bolj obremenjene, vendar to še ne pomeni, da ne morejo biti tudi poslovno uspešne. Bolj narobe se ji zdi, če hoče ženska na vsak način konkurirati moškemu, saj si s tem nalaga samo dodatna bremena.

Porušeno ravnovesje

Tisti, ki na ženske in na moške gledajo kot na JIN in JANG (kot na ženski in na moški princip), opozarjajo, da je velik problem sodobne ženske, da prevzema preveč moške energije in da se premalo izraža kot ženska.

"Ženska naj bi v osnovi predstavljala milino, sočutje, intuicijo, komunikacijo, moški pa naj bi predstavljal ambicije, organizacijo, vodenje," pravi Aleksandra Drole iz Doblarja, ki se poklicno ukvarja z duhovnimi vedami, naravnim zdravil-

A. Drole za prvinsko poslanstvo ženske

stvom in prerokovanjem. Po njenem mnenju je to ravnovesje v današnji ženski porušeno, posledice tega pa so katastrofalne. "Vsaka tretja ženska težko zanosi, ker to vpliva na hormone, mnogo jih ima tudi težave z rodili," pravi Aleksandra in sodobni poslovni ženski, ki želi ohraniti svoje prvinsko poslanstvo, priporoča meditacijo ob polni luni. Dodaja še, da ni nič narobe,

L. Reščič: Premalo žensk na položajih če se želi ženska uveljaviti na primer v poklicu, slabo pa je, če pri tem pozablja na svojo ženskost.

Za uspehom družina

Ženske, ki se uspejo uveljaviti v poklicu, že dolgo niso več redkost.

Res pa je, da so nekateri poklici še vedno bolj rezervirani za moške. "V svoji že skoraj 29-letni delovni dobi se nisem nikoli počutila neenakopravna zaradi tega, ker sem ženska, ne vem pa, kako bi bilo, če bi imela ambicije postati direktor ali kak pomemben politik," je povedala Lojzka Reščič iz Plavi, univerzitetna diplomirana inženirka kemije, ki vodi kontrolo kakovosti in laboratorije v Salonitu Anhovo. Kot opaža je na vodilnih mestih še vedno premalo žensk, čeprav

jih pozna kar nekaj, ki so ta mesta dosegle. Po njenem so za poklicni uspeh zelo pomembni odnosi v družini, ne le med možem in ženo, temveč tudi med starši in otroci. "V krogih, kjer se gibljem, smo ženske kar enakopravne," pravi Lojzka, čeprav opaža tudi, da je marsikje še vedno vse na ramenih ženske - ne glede na to, ali je moški zaposlen ali ne.

Neodvisna.si

V manj razvitem svetu so razmere povsem drugačne. Popotnice na primer takoj opazijo, kako svobodno lahko potujejo same, medtem ko ženske v nekaterih predelih sve-

V. Velišček sama svobodno potuje

ta še na tržnico spremljajo moški. "Same se nikoli ne odpravijo iz hiše. Čudijo se nam, ko v restavracijah jemo same in si mislijo, kako smo osamljene," opisuje svoje izkušnje **Vesna Velišček** iz Plavi, di-

Samo praznična pozornost ni dovolj!

plomirana zgodovinarka in sociologinja kulture, ki veliko potuje tudi po teh deželah. Pri tem izpostavi, da tam ljudje ne poznajo takšnega potovanja (z željo po spoznavanju novega) in tudi ne prostega časa

ga časa.

"Izključna domena žensk je rojevanje otrok, skrb za otroke in opravljanje gospodinjskih del," pojasnjuje Vesna in dodaja, da je bilo tudi
pri nas včasih tako, da pa je danes
povsem drugače. S tega stališča
je zagotovo velik dosežek, če žen-

ska lahko na primer sama kupi avtomobil, odpre transakcijski račun, podpisuje različne pogodbe, se šola, izbira partnerje, obdrži dekliški priimek in še bi lahko naštevali.

Za toplino doma

Starejše ženske se še spominjajo časov, ko je ženska v glavnem skrbela za dom in družino, moški pa

A. Boltar Manjka toplina doma

za vse ostalo.

"Jaz nisem nikoli hodila v službo, a sem imela vedno veliko dela. Skrbela sem za otroke in starejše, opravljala vsa gospodinjska dela, pa tudi nekatera kmečka," je svojo vlogo opisala **Alojzija Boltar** iz Prilesja. Povedala je še, da so nekatere ženske takrat že delale v tovarni, vendar jim ni zavidala. O položaju žensk ni prav veliko razpredala, ampak je svoj položaj preprosto sprejemala. Poudarila je le, da ženska za vzgojo otrok tudi takrat ni imela veliko časa, za razliko od današnjih dni pa hiša nikoli ni bila prazna.

"Boli me, ko danes vidim otroke s ključem okoli vratu. Doma jih nihče ne pričaka. Mislim, da tem otrokom manjka toplina doma," je pogovor zaključila **Alojzija**.

B. Škrlec: Nič mi ni težko

Moški o ženskah

Cvetko Humar, Kanal

Položaj žensk se mi zdi danes dosti boljši, kot je bil včasih. Mislim, da so ženske kar enakopravne. Držijo vse štiri vogale v hiši. Moški in ženske drug drugega podpiramo. Naloge si porazdelimo. Moški na primer več delamo v gospodinjstvu in z otroki, kar se mi zdi pozitivno.

Jani Vidič, Ročinj

Enakopravnost je. Zdaj vsi delamo vse. So pač taki časi in drugače ne gre. Mislim, da ni nič narobe, če je tako. Jaz glede tega nimam predsodkov. Poprimem tudi za gospodinjska dela. Mislim, da moškim to ni več pod čast. Takšen je pač sodoben način živlienia.

Tadej Mori, Kanal

Ženske so kar enakopravne. So razgledane in urejene. Med spoloma ni več velikih razlik. Še vedno pa ima vsak svojo vlogo in mislim, da je tudi prav tako. Težja fizična dela so na primer bolj primerna za moške, rojevanje pa bo vedno naloga ženske. Je pa cel kup nalog, ki si jih danes moški in ženske delimo. Na primer gospodinjska dela, vzgoja otrok. V tem ne vidim prav nič slabega. Ženske so danes precej obremenjene s službo, zato je povsem normalno, da je tako.

Boštjan Škrlec, Deskle

Mislim, da ni prav veliko drugače kot prej. Ženske so tudi danes kar precej obremenjene. Mnoge so v službi zelo izkoriščane, doma pa tudi. Meni na primer ni težko pospravljati po hiši ali paziti na otroke, vendar vsi ne mislijo tako. Po moje bi se moralo v naši družbi še marsikaj spremeniti, da bi se ženskam godilo bolje.

Danilo Kutin, Deskle

Stvar se je zelo spremenila, vendar težko rečem, da na boljše. Še vedno je premalo žensk na položajih. Menim, da bi bilo marsikaj drugače, če bi se ženske bolj izpostavile tudi v javnem življenju. Zagotovo so dovolj sposobne, vendar so nekatera mesta še vedno bolj rezervirana za moške. Tu je še vedno preveč predsodkov. Upam, da se bo to sčasoma spremenilo. Vidim, da mladi že razmišljajo drugače. Tu po Desklah na primer opažam veliko očetov in tudi nonotov z vozički. Včasih za moške to ni bilo sprejemljivo.

OŠ <u>Deskle</u>

Božično-novoletni koncert

"V srebrnem ivju bakle plapolajo, božični sel prinaša sporočilo, da že minevajo najhujši časi, da se bo vse na dobro obrnilo. Dobrota bo premagala sovraštvo, ljubezen v srcih bo pregnala mraz, zato praznujmo v miru, zaupajmo v srečnejši novi čas."

Tako smo 22. decembra začeli božično-novoletni koncert, na katerem so se predstavili mladi pevci in pevke otroškega in mladinskega pevskega zbora Osnovne šole Deskle. Po letih zatišja smo z veseljem prisluhnili otroški pesmi, ki jo je iz mladih grl zvabila glasbena pedagoginj in zborovodkinja Mojca Maver Podbersič. Koncert so popestrili člani Orffovega instrumentarija ter instrumentalisti – učenci osnovne šole, ki obiskujejo oddelek godbeniške šole Pihalnega orkestra Salonit Anhovo in Glasbeno šolo Nova Gorica. Kot gost pa je nastopil tudi mladinski pihalni orkester, nad katerim bedi Robert Hvalica.

Skratka preživeli smo večer, poln glasbe, ki nas je ponesla v božični čas. **Mo**

Pust z Brankom Žnidarčičem in Darjo Skrt

Letošnji pustni torek smo na naši šoli obeležili z delnim kulturnim dnevom. Mlajši učenci so izdelovali maske in se pogovarjali o pustu in pustnih običajih. Nekateri so se kasneje pridružili pustnemu sprevodu, ki ga vsako leto skupaj s Pihalnim orkestrom Salonit Anhovo pripravi Vrtec Deskle.

Učenci od 5. do 9. razreda pa so pust obeležili nekoliko drugače.

16 učencev se je že 14 dni pred samim pustom pod vodstvom Alde Zimic Ozebek srečalo z gospodom Brankom Žnidarčičem, ki nas je obiskal in učencem predstavil, kako sam oblikuje in izdeluje maske.

Na pustni torek so se učenci odpravili v dvorano kulturnega doma Deskle, kjer so si ogledali film Darje Skrt Goriška pustovanja A. D. 2002. Pridružila se nam je tudi avtorica in z njo smo se zapletli v prijeten pogovor o filmu samem in pustnih običajih. Med drugim je povedala:

"Pustna tradicija je na območju občine Kanal zelo močna. Sicer se skozi čas nenehno spreminja in je enkrat bolj intenzivna v enem kraju, drugič spet v drugem, vendarle nikoli ne izgubi rdeče niti. Nekoč so bile glavni nosilci pustovanja fantovske in vaške skupnosti, ki so na svoj način skrbele za nadaljevanje tradicije. V današnjem času pa zelo velikó vlogo odigra tudi šola. Zelo pomembno je, da otrokom skozi šolski proces približajo boljše poznavanje tradicije domačega prostora. Ob obisku OŠ Deskle sem bila zelo navdušena nad delavnico, ki jo je za otroke pripravila Alda Zimic Ozebek v sodelovanju z Brankom Žnidarčičem. Delavnica je bila odlično organizirana, saj je otrokom približala tehniko izdelava liših mask, ki bi brez Branka Žnidarčiča utonila v pozabo. Iz mladih rodov, ki so se delavnice udeležili in se naučili "klepat" po aluminiju, se gotovo v prihodnosti lahko nadejamo nekoga, ki bo tradicijo nadaljeval.

Zimovanje v Rakitni

Od 13. do 16. januarja je oddelek 5-letnih otrok iz Vrtca Deskle pod vodstvom vzgojiteljic Davorine in Zvonke preživel na snegu v klimatskem zdravilišču v Rakitni. Doživeli so veliko nepozabnih trenutkov.

Nekaj otroških utrinkov:

Všeč mi je bilo, ko sem smučala. Po klancu navzdol sem šla kot raketa. Smešno se mi je zdelo, ko sem padla in bila vsa od snega ter mokra po obrazu. Lepo mi je bilo, ko sem jahala konjička. (Lara B.)

Vesela sem bila, ker sem šla prvič na vlečnico sama. Najbolj hecno je bilo, ko sem bila prvič na smučeh. Padla sem in se hitro pobrala. Najbolj pa mi je bilo všeč, ko smo šli jahat konjička. Vesela in srečna sem bila, ko smo obiskali muco Copatarico. Muca pa nas je obiskala v zdravilišču. (Vanessa L.)

Meni je bila všeč žičnica, ker je bila hitra. Rada sem smučala. Lepo mi je bilo, ko nam je učitelj pokazal, kako se postavimo v vrsto na vrhu žičnice in kako zavijamo s smučmi po strmini navzdol. Vesela sem bila, ko smo odšli v hišo k muci Copatarici. Zabavno in smešno se mi je zdelo, ko smo se igrali pastirske igre v jedilnici in nam je Stanko povedal, kako je pasel ovce.

(Urška M.)

Bilo mi je zelo lepo. Čisto vse mi je bilo všeč. Najbolj všeč pa mi je bilo, kadar je k nam prišla na obisk muca Copatarica. Dala nam je copatek z bonbončkom in sliko muce. Všeč mi je bilo tudi, da so bile postelje tako mehke. (Lovro T.)

Najbolj všeč mi je bila muca Copatarice. Pri njej doma so mi bili všeč pospravljeni copatki. Ko je prišla na obisk, sem bila zelo vesela. Lepo mi je bilo pri pastirski koči in ko smo se igrali igrice.Na zabavi v pižamah je bilo smešno. (Lara Š.)

Všeč mi je bilo, ko sem smučal s Stankotom. Smešno mi je bilo, kadar sem šel sam na vlečnico. Bilo je vedno nižje. Na vrhu sem moral prav počepniti.Lepo mi je bilo spati na mehki postelji. Všeč mi je bila kobila Trisa. Vesel sem bil, ker sem jo lahko jahal. Vesel sem bil, ko nas je obiskala muca Copatarica. (Nace G.)

Všeč mi je bilo, ko smo odšli na obisk k muci Copatarici. Videla sem pospravljene copate. Vesela sem bila, ko nas je obiskala v zdravilišču in nam podarila copatko z bonbonom in pobarvanko. Lepo mi je bilo pri kobili Trisi, ker sem jo jahala. (Taja L.)

Likovni ekstempore

Jeseni smo z učenci od 6. do 9. razreda izvedli likovni ekstempore. Pod vodstvom likovne pedagoginje Alde Zimic Ozebek so se mladi umetniki odpravili v stare dele Gorenjega Polja, Anhovega in Gorenjih Deskel. Poskušali so ujeti delček tistega, kar žal zamira, česar mi marsikdaj ne znamo dovolj ceniti in se bomo vrednosti zavedali šele, ko bo prepozno. Nastali so čudoviti likovni izdelki, ki jih bomo razstavili ob zaključku šolskega leta, ko bomo staršem in kraju predstavili, kaj vse smo na šoli poleg pouka še naredili.

OŠ Kanal

Nočno sankanje

V sredo zvečer smo imeli v zimski šoli v naravi na sporedu nočno sankanje. Nadeli smo si naglavne svetilke, v garaži smo vzeli sanke in se odpravili na bližnji hrib.

Sanke smo morali vleči po hribu, kar je bilo zelo utrudljivo. Spuščali smo se previdno, da ne bi prišlo do nesreče. Med vožnjo smo morali delati ovinke ter zavirati, da nismo zapeljali v gozd. Ker smo imeli sanke za carving, smo morali upoštevati drugačna navodila. Sankali smo se v parih, ker je bilo premalo sank. Ko smo prisankali do konca, smo predali sanke naslednjemu paru.

Na koncu smo se še nekaj časa kepali. Dovoljeno je bilo samo kepanje v noge. Seveda smo se kepali tudi po svoje, ko učiteljice niso gledale.

Stavim, da mi bo ta večer ostal v lepem spominu.

Tomaž Šuligoj, 6.b

Nočni pohod v dolino Tamar

Učenci šestih razredov smo bili v zimski šoli v naravi v Planici. Nekega dne nam je po večerji učitelj povedal, da gremo na nočni pohod v dolino Tamar. Dobili smo se pred domom Planica. Nataknili smo si naglavne svetilke, potem smo se pod vodstvom učiteljev odpravili na pot.

Najprej smo hodili po cesti, ob kateri je bilo ogromno snega, nato smo zavili na pot, po kateri se lahko gre le peš. Hoja je bila naporna, zato smo se vmes ustavljali in se malo oddahnili. Nekateri so tarnali, da ne morejo naprej, a kljub temu so nadaljevali s hojo.

Čez nekaj časa smo se ustavili in učitelj nam je ukazal, naj zapremo svetilke. Nekaj časa smo hodili ob lunini svetlobi, ki se je odbijala v snegu. Pri naslednjem postanku nam je učitelj razlagal o gorah, ki so nas obdajale.

Po enourni hoji smo se odpravili proti domu. Pod nogami se nam je udiralo, vendar je šlo navzdol lažje. Nekateri so se kepali in valjali po snegu, zato se je učitelj razjezil.

V dom smo se vrnili izmučeni in utrujeni. Pohod je bil zanimiv, saj sem prvič hodil ponoči v snegu. Ne bom ga tako kmalu pozabil.

Matic Gabrijelčič, 6.b

Smučarski izzivi najmlajših

Dnevi v februarju so za predšolske otroke iz vrtca Kanal minili še posebno hitro in aktivno.

Po številnih odpovedih, zaradi slabega vremena v januarju, nas je podjetje Mika Šport končno razveselilo z lepo novico, da bomo pričeli s smučarskim tečajem na Lokvah. Otroci so bili novice zelo veseli.

Smučarski tečaj se je odvijal od 9. 2. do 13. 2. 2009. Udeležilo se ga je 21 otrok, ki bodo septembra prestopili šolski prag. Aktivnost so vodili trije učitelji smučanja. Prvi dan so otroke razdelili v tri skupine. Dve skupini sta vključevali smučarje začetnike ena pa tiste otroke, ki so že smučali. Otroci so učitelje hitro sprejeli za svoje. Tečaj se je pričel z igro na snegu ter z navajanjem na smučarsko opremo, se prevesil v hojo po bregu in spuščanjem po njem in se nadaljeval z izvajanjem smučarskih zavojev. Ko so bili otroci že bolj spretni so skupaj počenjali tudi različne vragolije in si tako popestrili aktivnosti na snegu.

Kljub temu, da so bili ti dnevi še posebno naporni in so od otrok zahtevali veliko truda in energije, so bili otroci vedno dobro razpoloženi in pripravljeni na nove aktivnosti in pridobivanje znanja. Večino dni nas je na Lokvah spremljalo lepo vreme, le en dan snežne in dežne padavine, zato smo smučarski tečaj predčasno zaključili.

Smučarski tečaj se je zaključil s "tekmo", katero so si ogledali tudi starši, in s podelitvijo diplom o opravljenem smučarskem tečaju.

Iris Gerbec - Vrtec Kanal

19. Otroški parlament

Šolarji parlamentirajo z županom A. Maffijem

V ponedeljek, 2. marec 2009, smo se učenci OŠ Kanal in Deskle, zbrali v občinski stavbi na občinskem parlamentu. Po pozdravnem govoru župana g. Andreja Maffija smo povedali "kje nas čevelj žuli". OŠ Kanal je poudarila, da se še vedno niso začela dela za pridobitev novih prostorov, kjer bi lahko imeli tudi omarice, poleg tega pa je izrazila željo, da bi imeli ekološki otok. OŠ Deskle pa si želi ureditve javne razsvetljave v Plavah, zanima jih tudi, kaj bo z njihovo staro telovadnico in kaj s kolesarsko stezo do Nove Gorice. Nato je sledila osrednja tema otroškega parlamenta: ljubezen in spolnost. Ti dve temi sta v današnjem času še vedno tabu temi. Ugotovili smo predvsem to, da bi morali v šolah imeti več ur spolne vzgoje in posebne pogovore o teh zadevah v manjših skupinah razdeljene na fante in dekleta. Biti bi morali tudi bolj obveščeni o boleznih, zaščiti in nezaželeni nosečnosti. Prav tako bi se morali več pogovarjati o teh stvareh s starši.

V sredo 4. marca 2009 pa smo se v Novi Gorici zbrali na regijskem otroškem parlamentu. Tam smo se v 4 skupinah pogovarjali in razpravljali o ljubezni, zvestobi, zaljubljenosti, razočaranju; zaupanju in prijateljstvu; ljubezni in spoštovanju drugačnosti ter odgovornosti in zdravi spolnosti.

Sodelovala sem v skupini, kjer je bil moderator sošolec Jan Križnič. Izvoljen je bil, da bo sklepe in povzetke regijskega parlamenta predstavil na nacionalnem parlamentu v Ljubljani, 23. marca 2009.

Katarina Jerončič 9.a OŠ Kanal

Zimska šola v naravi

V petek, zadnji dan bivanja v šoli v naravi v Planici, je potekalo tekmovanje v smučanju.

Zbrali smó se na smučišču pri domu Planica. Ogrevali smo se tako, da smo malo prosto smučali.

Potem je šlo za res. Učenci naše šole smo se peljali na vrh smučišča. Tam sem dobro poslušal navodila učiteljev. Po eden smo se spuščali po progi. Na koncu proge pa je učitelj meril čas.

Jaz sem bil predzadnji, a to me ni nič motilo. Na koncu sem dobil še vprašanje o poznavanju smučarskih pravil. Bilo je lahko, zato sem znal odgovoriti.

Ves čas je snežilo in malo je bilo naporno, ker so me bolele noge. Bil sem zadovoljen s svojim rezultatom.

Človekoljubna dejavnost Za iskrice v očeh otrok in staršev

Medobčinsko humanitarno društvo "KID - Otrok Otroku" je začelo delovati 10. novembra lani na ulici Gradnikove brigade v Novi Gorici, v prostorih nekdanje otroške trgovine Kid. Ta je po 15 letih zaprla svoja vrata, a ne za humanitarno delovanje.

Piše: Majda Smrekar, predsednica društva

V trgovini so med drugim odkupovali in prodajali otroško opremo vozičke, avtosedeže, previjalne mizice, stolčke za hranjenje, posteljice. Začelo se je pred petimi leti na pobudo odbora za Unicef Nova Gorica v okviru projekta Otrokom prijazno Unicefovo mesto. Nato so ljudje začeli podarjati rabljena otroška oblačila, obutev, igrače, šolske potrebščine in drugo, to pa so posredovali najprej tistim, ki so takšno pomoč potrebovali.

Da humanitarna dejavnost z upokojitvijo lastnice trgovine KID in z zaprtjem njenih vrat ne bi zamrla, smo ustanovili društvo, ki danes šteje približno 70 članov. Odziv ljudi je ogromen! V društvu imamo polne roke dela s sprejemanjem in oddajanjem rabljenih oblačil, obutve, igrač in drugih izdelkov za otroke. Ljudje iz vse Slovenije pa tudi Slovenci, ki živijo v Italiji, jih prinašajo na sedež društva ali pošiljajo po pošti.

Veseli nas tudi velik odziv organizacij. Kamor se obrnemo, nam pomagajo. Od sponzorjev smo dobili tudi mizico in šest stolčkov, napise na društvu, plakate za oglaševanje.

Na sedežu društva vsak dan pomagamo tudi otrokom (tujcem) iz nižjih razredov osnovne šole pri učenju šlovenskega jezika ter pri šolskih obveznostih. Upokojena babica pa bodočim mamicam deli nasvete, kako naj se pripravijo na porod, poduči jih o negi novorojenčka, dojenje, hranjenju in drugih opravilih. Pripravili smo tudi predavanje o nenasilni vzgoji. Sicer pa imamo še veliko načrtov, vendar je vse odvisno od denarne pomoči. Naše društvo je medobčinsko, saj pokriva območje od Bovca do Brd,

prek Ajdovščine, Vipave in Krasa. K nam prihajajo ljudje iz vseh teh občin, prodajajo, kupujejo, podarjajo in prejemajo podarjeno. Upam, da nam bodo na pomoč priskočile vse okoliške občine. Vsi vemo, da je vsak dan hujša kriza, vsakodnevno se srečujemo s stiskami mladih družin. POMAGATI JE TREBA TAKOJ!

In na ta način bomo vsi skupaj lahko prižgali iskrice v očeh marsikateremu otroku in staršu.

Ponedeljek in torek od 13.00 do 17.00 ure Sreda, četrtek in petek 9.00 – 13.00 ure Gsm: 031 817 785

V pomoč mladim družinam

MANUFAKTURINA APRILSKA AKCIJA 15

za nakup iz programa hišnega tekstila ODEJA ŠKOFJA LOKA (prešite odeje, blazine, vzglavniki, nadjogiji, posteljnina)

MANUFAKTURA Deskle

Srebrničeva 20 tel.: (05) 305 20 14

Urnik: ponedeljek - petek 8.00 - 12.0015.00 - 18.00

sobota 8.00 - 12.00

MANUFAKTURA Kanal Trg svobode 5

tel.: (05) 305 10 59

Urnik: ponedeljek - petek 8.30 - 18.30 sobota 8.30 - 12.30

Kjer je dober nakup pravilo!

Kuharski tečaj Za slajše in okusnejše užitke

Kako s preprostimi triki narediti omako, meso, testenine ali drugo jed okusnejšo? Kaj vse z našega vrta, travnika ali gozda še lahko uporabimo v kuhinji, da presenetimo domače ali goste z odličnim kosilom? Kako nam bodo minjoni, biskviti, torte najbolje in najhitreje uspeli?

Piše: Metoda Humar Sliki : G. in N. Humar

Mojster Matjaž Cotič v akciji

Z zgornjimi in podobnimi vprašanji smo se srečevale udeleženke štiridnevnega kuharskega tečaja v prostorih nekdanje osnovne šole v Ligu. Odgovore nam je v besedah in dejanjih serviral kuharski mojster **Matjaž Cotič**, samostojni kuhar iz Zalošč pri Dornberku.

Matjaž je član nacionalne kuharske ekipe, ki s kulinaričnih olimpijad in drugih tekmovanj prinaša številne medalje. Z nami je bil na pobudo **Adrijane Velišček**, ki je kuharski tečaj pripravila s pomočjo Turističnega društva Kolovrat Lig in tamkajšnje krajevne skupnosti. Tečaj je obsegal posamezne tematske sklope – od predjedi, narezkov, namazov, pripravo testenin, njokov, krompirjevih zavitkov, mesa in omak ter mesnih zavitkov, do priprave različnih sladic.

Skupinsko nad pripravljene dobrote

Matjaž je pridno kuhal in nas hkrati seznanjal s potekom dela ter z drobnimi nasveti, česa ne smemo v kuhinji delati in kaj lahko naredimo bolje. Znanja željne udeleženke tečaja smo mu budne gledale pod prste, mu postavljale vprašanja in predstavljale naše izkušnje.

Najlepši del tečaja je vedno prišel na koncu, ko smo lahko pokušale številne jedi, ki jih je Matjaž postavil pred nas. Da so bile okusne ali še bolje, božanske, niti ni potrebno pripovedovati!

In vrhu vsega, v štirih dneh druženja s kuharskim mojstrom Matjažem Cotičem smo se naučile številnih novih nasvetov za dobro kuhinjo, s katerimi bomo pridno seznanjale naše soproge, ko nam bodo pripravljali nedeljska kosila.

Matjažu, Adrijani, TD Kolovrat-Lig in KS Lig pa hvala za štiri okusne, slano-sladke popoldneve.

Turistično-informacijski center Kanal S projekti in predavanji do prepoznavnosti

Kot člani Lokalne akcijske skupine za razvoj podeželja (na kratko: LAS za razvoj) smo prijavili več projektov, ki morajo biti zaključeni do letošnjega avgusta. Te dni pa tudi končujemo s predavanji v okviru projekta "Več znanja na podeželju".

Predstavlja: Nika Testen

Med projekte lokalno tipičnih izdelkov na podeželju spadata projekta "Kanalska obleka za posebne priložnosti" in "Marijaceljski kolač". Občina sodeluje kot partnerica tudi pri projektih "Tematske poti", "Meso drobnice - priložnost in izziv" in "Več znanja na podeželju". V tem okviru je tudi več predavanj z različno tematiko – od trženja kmetijskih pridelkov in izdelkov, sodobnih zdravstvenih problemov, sadnega vina do peke velikonočnih dobrot.

Projekt "Poti miru", ki obsega raziskovanje po poteh dediščine 1. svetovne vojne, smo skupaj z Italijani (CILJ III) prijavili 1. decembra lani. Vloga je zaenkrat šla skozi prvo ocenjevanje administrativne ustreznosti, v drugi polovici aprila pa sledi še njen vsebinski pregled. Občina Kanal ob Soči skupaj s Fundacijo Poti miru iz Kobarida ter z drugimi občinami (Miren-Kostanjevica, Komen, Sežana, Brda in z italijanskimi partnerji) sodeluje tudi

pri tem projektu. Glede na razpoložljiva sredstva smo izbrali tri lokacije oziroma objekte, ki naj bi jih obnovili. To so korita iz 1. svetovne vojne na Kambreškem, dostopi na prižnico in delna obnova ostankov kapelice sv. Luigi v Plaveh. V Kanalu pa želimo med drugim postaviti informacijsko tablo, jo opremiti s potmi, kjer je potekala Soška fronta, in predstaviti zanimivosti na tej poti. Poleg tega bi radi postavili tudi stalno spominsko razstavo fotografskega gradiva na temo 1. svetovne vojne.

To so aktivnosti, ki jih bo naša občina izpeljala sama, v sodelovanju z drugimi občinami pa bomo oblikovali promocijsko gradivo (izdelava zemljevidov, ureditev spletne strani, film o Soški fronti, zloženke, sejmi itd.).

V aprilu bomo izpeljali "salamijado", to je tekmovanje za najboljše domače suhomesne izdelke. V začetku maja pa bo podobno tekmovanje na temo žganjekuhe in ocenjevanja domačih žganj.

Sodelujemo tudi pri izdaji gorsko – kolesarskega vodnika, v katerem bodo zajete poti po Kolovratu in Avčah. Povpraševanja po takih poteh je bilo lani precejšnje, zato bo vodnik uporaben pripomoček za ljubitelje kolesarjenja. Vodnik bo

izšel predvidoma v maju.

Za zadnji poletni nedelji v mesecu juliju pripravljamo koncerta v okviru festivala "Spoznajmo Slovenijo", poskrbeli pa bomo tudi za javno predstavitev rezultatov projektov "Kanalska obleka za posebne priložnosti" in "Marijaceljski kolač".

Predavanje za več znanja na podeželju

Kanalske tajnice darovale

Onstran hrupa in naglice tega sveta, v času pričakovanja miklavževanja, božičnih in novoletnih praznikov, točno 28. novembra še lanskega leta, smo v naši sredini, v prostorih knjižnice Splošne bolnišnice "dr. Franc Derganc" v Šempetru, imele čast gostiti gospo **Vlasto Nusdorfer**, ki je sinonim dobrote. **Manca Košir** jo opisuje kot dober, zelo dober človek (človek z veliko začetnico).

Članicam Kluba tajnic Severne Primorske in uslužbencem bolnišnice sem jo predstavila kot žensko z velikim občutkom za pravičnost, a tudi za dobro. Je generalna sekretarka Belega obroča Slovenije, pobudnica dveh skladov: Hipokrat (za darovanje kostnega mozga) in Plamen dobrote (namenjen žrtvam kaznivih dejanj).

Vlasta Nusdorfer je ena izmed najbolj branih pisateljev in pisateljic na Primorskem, kar sem zasledila v članku Domači so privlačni (projekt Primorci beremo), objavljenem v Primorskih novicah 18. novembra lani. Je avtorica knjig z naslovi Naše deklice z vžigalicami, Naši dečki z ulice, Vrednote na odru življenja in Abeceda življenja. Te knjige so knjige za občutljive ljudi, za tiste, ki znajo prepoznati v množici oči ravno tiste, iz katerih ne sijejo iskrice sreče in zadovoljstva. In ravno za te smo ta dan darovale naše darove.

Avtorica je predstavila vse štiri knjige in napovedala, da bo peta knjiga

izšla sredi decembra. Ena izmed naših članic je bila prvič na predstavitvi in predavanju gospe Vlaste Nusdorfer in na vprašanje, kaj misli, je izjavila samo: "Kapo dol."

Že velikokrat sem jo poslušala, a imam vsakokrat občutek, kot da jo poslušam prvič. Ker se me dotakne, ker mi pusti sled, pusti mi misliti in resnično se počutim obogateno. Kot pravi sama Vlasta Nusdorfer na spletni strani "darujmo.si": "Vsaka velika zgradba se je začela s prvo mislijo. Vsako odkritje je moralo imeti prvi korak. Kaj dobrega lahko nastane le iz dobre ideje (ni pa to nujno), ponavadi tudi z nizanjem slučajnosti in križanjem z drugimi idejami...".

Nam samim se mora utrniti prva misel, storiti moramo prvi korak, biti vzor ostalim, predvsem pa otrokom. Otroke moramo učiti dobrodelnosti, kajti otroci morajo znati tudi dajati, ne le sprejemati.

S tega srečanja smo odšle obogatene. Nekatere med nami, ki so bile zjutraj v bolnišnici tudi na krvodajalski akciji, pa so ta dan dvakrat darovale: zjutraj kri, popoldne pa prispevek za Beli obroč.

Hvala gospe **Vlasti Nusdorfer** za vse njene besede, nasvete, dobre misli in hvala kolegicam in uslužbencem bolnišnice za vse darovano. **Manca Košir** pravi: "Saj, ko daruješ, si obogaten".

Nataša Jerončič

Taborniki zimovali na Kambreškem Odpornost "želv" na preizkušnji

Vsakoletno zimovanje taborniškega rodu "Odporne želve" je letos potekalo na Kambreškem od petka, 6. februarja, do nedelje, 8. februarja. Svoj dom so nam prijazno odstopili člani društva vojnih veteranov. Žal nam je letos vreme zelo ponagajalo, saj je skoraj cel vikend neprestano in močno deževalo. Zato smo morali velik del programa prilagoditi vremenskim razmeram in dejavnosti, ki jih sicer najraje opravljamo na prostem, prestaviti v prostore koče.

Piše: Demi Munih

Zadovoljne Odporne želve po prejemu priznanja KS Deskle

Že v petek smo preživeli prav poseben in zelo prijeten večer. Obiskali smo Lukčevo hišo, ki je kulturni spomenik. V goste sta nas velikodušno sprejela **Jožica Strgar** in **Ivan Cotič**. V pristni stari kuhinji z ognjiščem in krušno pečjo smo imeli kaj doživeti!

Stari običaji, nova spoznanja

Ko smo sedeli na klopi okoli ognjišča in čakali, da se skuhata repa in krompir, nas je Jožica s svojimi pripovedmi popeljala v čas življenja naših prababic in pradedkov. Prikazala nam je različne etnološko-tehnične predmete, ki so jih v preteklosti uporabljali za vsakdanja opravila v hiši, hlevu ali na polju. Nekateri otroci so poskusili razčesati ovčjo volno in iz nje napraviti niti, spet drugi so na ognjišču prepražili surovo kavo, jo ročno zmleli in jo pripravili za kuho.

lvan nam je pokazal muzejsko zbirko predmetov iz prve svetovne vojne ter druge etnološke zbirke dokumentov in zapisov. Še posebej fantje s(m)o uživali ob ogledu starega orožja.

V gozdni šoli

V soboto smo imeli "gozdno šolo". Pestrost gozda in življenja v njem smo spoznavali v okviru delavnic, predvsem pa smo se seznanili s posebnostmi in vrstami gozdnih ptic. Pripravili smo tudi ptičje pogače ter se preizkusili v izdelavi lokov in tudi pionirskih izdelkov. Zvečer pa smo dobili nenavaden

Zvečer pa smo dobili nenavaden obisk – živahno in glasno so nas obiskali Liški pustje. Fantje iz etnološkega društva so po svoji predstavi, ki je nekatere mlajše tabornike celo malce prestrašila, sneli svo-

Pečno 7 5213 Kanal je maske in kostume ter predstavili njihov pomen in način izdelave.

Novim doživetjem naproti

Navkljub slabemu vremenu lahko rečemo, da je zimovanje uspelo. Bilo je lepo in taborniki že čakamo na nova doživetja v spomladanskih in poletnih mesecih, ko bomo marca bomo pozdravili prihod pomladi, aprila obeležili dan zemlje, ki je tudi dan tabornikov, konec maja pričakujemo tradicionalni lokostrelski turnir.

Nato pa se že začnejo priprave na poletno taborjenje ob morju.

ODPIRATE NOVO PODJETJE, PA NE VESTE, KJE BI ZAČELI IN NA KOGA BI SE OBRNILI? BELENA D.O.O. JE PRAVI ODGOVOR ZA VAS!

Ponujamo Vam vodenje poslovnih knjig; obračun plač; davčno optimiziranje stroškov; svetovanje in pomoč pri odpiranju in zagonu poslovanja (s.p., d.o.o.) in še in še,...

Ne oklevajte, pokličite BELENA d.o.o. na tel: 031 609 970 ali nam pišite na: belena.info@gmail.com.

BELENA POMOČ ZAGOTOVLJENA!

Na predpremieri dokumentarnega filma Stara vera ne gre v pozabo

V adventnem času, ko se izpostavlja predvsem krščanske vrednote, smo v kulturnem domu v Desklah slišali nekaj čisto drugega, v tem kontekstu bi lahko kdo celo rekel, poganskega ali krivoverskega.

Dokumentarno-igrani film "Jelenk sveta gora starovercev" je namreč pripovedoval o stari veri, ki se je ohranila v naših krajih, na Banjški planoti in na Tolminskem. Glavna elementa te vere sta kamen in voda, zatorei se lahko govori o prvobitni religiji, ki je znana že iz prazgodovine, predvsem iz kultur me-galitov (velikih kamnov, npr. Stonehenge).

Dokumentarni film je nastal po zaslugi raziskovalca materialne in snovne dediščine Pavla Medveščka. Knjigo o stari veri, Let v lunino senco, je po naročilu "starovercev"

lahko objavil šele leta 2007, ko je lunin mrk izrisal "lunin krajec obrnjen proti zemlji, kakor pred tisočletji, ko so na zemljo padle kačje glave".

Sicer pa dokumentarni film o stari veri ni prvi s takšno vsebino. Iz leta 2004 namreč poznamo dokumentarec *Med hribi kačjih glav*, ki govori o staroverskih pričevanjih in kamnih na Banjški planoti.

Scenarist pri obeh filmih je znani ustvarjalec humanističnih vsebin na RTV Slovenija Jadran Sterle. Na predpremiero so prišli vsi sodelujoči in poželi bučen aplavz Kámen, ki ga je vsak dobil kot vstopnico, pa nas spominja na ve-ro, ki je bila najbrž avtohtona v naših krajih in se je skrivnostno ohranila do današnjih dni.

Petra Paravan

Polna dvorana sledi uvodni predstavitvi P. Medveščka in R. Podobnika

Razstava fotografij

Opazovano in komentirano

T. Dugorepca "Tisti ki dela težave" in "Poljubovalec"

V pričakovanju kulturnega dne so stene lokala Cafe Libero namenili fotografski razstavi Tonija Dugorepca, ki s svojimi deli nagovarja: "Kulture vseh dežel, združite se!"

Že sicer prijetnemu ambientu so fotografije pridihnile še dimenzijo umetniškosti. Ob "kofetkanju in pivčkanju" podobe enostavno pridržijo pogled. Domiselna medsebojna postavitev pa ustvarja posamezne zgodbe. Zgodbe, predvsem izseki iz zgodb ali vrhunci izsekov, so tisti elementi, na katere avtor

Novinar, ki ga boste spoznali s fotografskim aparatom v roki in ka-

mero na rami, že nekaj let živi v Kanalu. In prav Trg svobode je bil zanj izhodiščna točka iskanja motivov, ki jih je v večnem trenutku zamrznil na različnih dogodkih širom Primorske tostran in onstran

Kot novinar oblikuje pomenljive sestavke, kot fotograf "zapisuje" duh časa v podobah in kot ustvarjalec oboje povezuje v izpovednost, s katero komentira:

"Kulture so vsenaokrog nas in mi smo del njih. V najrazličnejših oblikah vedno znova rušijo stare in večne resnice. Prav zato nekateri ne prenesejo pogleda nanje.

Petra Paravan

Teden kulture Jubilejno in slovesno

DESKLE - Teden kulture se je raztegnil v zelo dolg mesec kulture. Letošnji, 41. po vrsti, se je začel zadnji vikend v januarju, ko se je zvrstilo 25 zborov na Reviji pevskih zborov Goriške. V stekleni dvorani je razstavljal slike in skulpture v keramiki briški ustvarjalec Ivan Skubin. Na ogled je bilo pet gledaliških predstav, kar treh so se razveselili otro-

Ob slovenskem kulturnem prazniku pa je bilo še posebej slovesno. Predstavil se je domači **Pihalni orkester "Salonit Anhovo**", v goste je prišel Slovenski oktet in njegovi pevci so prvič v svoji zgodovini zapeli ob spremljavi pihalne godbe.

Sledila je jubilejna proslava ob 30. obletnici Krajevne skupnosti Anhovo-Deskle. Ob tej priložnosti so podelili tudi priznanja, ki so jih prejeli: predsednica društva upokojencev Jožica Stanič, taborniki iz rodu "Odporne želve" ter pet uspešnih nadobudnih karateistov. Program so popestrili otroci iz vrtca in osnovne šole, za popestritev večera pa je poskrbela igralka in šansonjerka Lara P. Jankovič.

Velik obisk potrditev zanimivega programa

Petra Paravan

Zborovsko petje

Skrivnost uspeha - zvestoba

Biti zvest svoji ljubezni, tistemu, ki ga imaš rad in ti ni nič pretežko! Niti pomisliš ne, da brije zunaj mrzel veter z dežjem in bi bilo mogoče bolje ždeti v udobnem počivalniku.

bolje ždeti v udobnem počiválniku. "Ali vas še zebe?" zaskrbljeno in vedno z vedrim nasmehom vprašuje **Adela** soprane, tenorje, alte in base.

Piše: Bogdana Kos

Po hitri telovadbi dobi zbor rdečico v lica in že je pripravljen na telovadbo z glasilkami. Vadimo s širokim odpiranjem ust in že letijo pripombe, ki razpotegnejo usta tja do ušes. Ja, naša Adela je res mojstrica! Zdaj je Mešani pevski zbor "Jože Srebrnič" pripravljen za ta pravo vajo.

Začnemo z zahtevno novo skladbo češkega skladatelja **Rihovskega** "Missa Loretta", v katero se je naša dirigentka zaljubila lansko poletje. Ko enkrat obvladamo najtežje začetke in se lahko brezskrbno predamo melodiji, je ena sama milina peti. Da, tudi to je sreča, da lahko poješ!

Prvič naj bi Srebrniči nastopili s koncertom z novo mašo "Missa Loretta" v cerkvi sv. Andreja v Ročinju 10. maja v nedeljskem popoldnevu. S tem koncertom želimo počastiti spomin na Valentina Staniča, duhovnika, velikega goriškega narodnega buditelja, vzgojitelja in alpinista, socialnega delavca in pesnika. Nadškof **Inzaghi** je 7. aprila 1809 imenoval Valentina Staniča za vikarja v Ročinju, kjer je služboval več kot deset let. Ob prostem času, posebno po svetih obredih, je Stanič zbiral mladino in tudi odrasle ter jih učil petja in z njimi pel. Valentin Stanič je bil pravi ljudski učitelj v najširšem pomenu besede. Tako poroča Levec leta 1822.

Zato je prav, da se ga ob 200. obletnici prihoda v Ročinj dostojno spomnimo in počastimo delo tega vzornega vsestranskega človekoljuba, katerega veličine se komajda zavedamo.

Upamo, da bo naš koncert izzvenel kot zahvala našemu rojaku! Naš načrt za letošnio sezono pa s

Naš načrt za letošnjo sezono pa s tem še ni zaključen. Že 15. marca smo nastopili v Pivki na prireditvi Primorska poje. "Ko pride pomlad," je moto našega nastopa.

Verjamemo, da nam je uspelo pričarati vedrino prihajajoče pomladi med občinstvo! Zadnja leta se je zboru priključilo kar nekaj mladih, ki so prinesli s seboj tudi novo barvo zapetih pesmi. "To so naši sončki!" pravi Adela. In res je tako – tudi starejši se dobro počutimo med njimi. Z novim elanom se učimo novih pesmi ali pa osvežujemo že nekatere pozabljene. Toda tokrat jih izvajamo z večjo tenkočutnostjo.

Na koledarju smo si označili in rezervirali 21. junij, ko bomo na Sveti gori izvajali mašo "Missa Loretta". V čast in ponos nam je, da so bratje frančiškani zaupali to izvedbo prav našemu zboru.

Naša pevska sezona se bo zaključila šele v juliju z obeležitvijo 65. obletnice smrti **Jožeta Srebrniča**, po katerem nosi naš zbor tudi ime. Spomin nanj bomo počastili z našo pesmijo.

Naj končamo z mislimi spoštovane dirigentke **Adele Jerončič**, ki je prepesnila irsko pesem in jo posvetila MePZ "Jože Srebrnič" ob njegovi 30-letnici.

Naše je življenje vpeto v pesem, ki se zdaj glasi. Naj jo sonce greje, dež rosi, naj se kot roža razcveti!

Naj prijateljstvo živi, ki pesem ga rodi, vse dni druži naj ljudi!

"Srebrniči" praznujejo 30-letnico delovanja

Danila Schilling, predsednica Kulturnega društva "Svoboda Deskle" Manjka več strokovne pomoči občine

DESKLE - Mladostna upokojenka se je kot štiriletno dekletce s starši priselila iz Plavi v stanovanje tukajšnjega kulturnega doma, kjer je bil njen oče prvi hišnik. Zato se zdi kar samoumevno, da je že od malega povezana s kulturnim delovanjem. V društvu sodeluje že več kot 25 let.

Sprašuje: Petra Paravan

Kakšno vlogo ali poslanstvo ima Kulturno društvo "Svoboda Deskle"?

Lahko rečem, da je osrednji nosilec kulturne dejavnosti v Krajevni skupnosti Ahhovo - Deskle in ima v upravljanju kulturni dom. Ta bo jeseni slavil Abrahama. Društvo združuje več sekcij: od Salonitovega pihalnega orkestra , twirling skupine, gledališke skupine MAK, knjižnice do likovne skupine. Ker pa je društvo veliko, imamo veliko dela. Ob tej priložnosti naprošam krajane, ki želijo pomagati pri organizaciji kulturnih prireditev in delovati v društvu, naj se nam pridružijo!

Kako je prišlo do Tedna kulture?

Februarja 1968 se je zgodil prvi Teden kulture. Takrat je delovala dramska skupina, ki jo je vodila režiserka Mira Štrukelj in prav ona je predlagala, da bi se okrog 8. februarja zvrstilo več kulturnih prireditev. Predstavile so se skupine, ki so delovale v tedanjem Delavsko prosvetnem društvu "Svoboda".

Ima Teden kulture vsako leto kakšen poseben poudarek?

Vsi dogodki so nam enako pomembni, nekateri pa se tradicionalno ponavljajo (na primer razstave, gledališke predstave). Še vedno se poskušamo držati ustanovitvenega vodila, da se predstavijo sekcije društev. Poudarek torej dajemo predvsem ljubiteljski kulturi, nekateri dogodki pa so tudi na profesionalni ravni

Kako ste zadovoljni z letošnjim kulturnim tednom?

Vse načrtovane dogodke smo izpeljali, obisk na vseh prireditvah pa je bil nad pričakovanji. Vrhunec je gotovo pomenil koncert domačega pihalnega orkestra s Slovenskim

Kakšnih prireditev se lahko nadejamo v letošnjem letu?

Zanimiva bodo srečanja v okviru klepeta z znano osebnostjo, državnega prvenstva v twirlingu, mednarodnega srečanja pihalnih orkestrov, pripravili bomo ustvarjalne delavnice in urice pravljic za otroke, otroško gledališko ustvarjalnico, polžkov in gledališki abonma in še kaj se bo našlo. Vse sekcije društva namreč pomembno prispevajo h kulturni dejavnosti v našem kraju.

Imate za bralce časopisa Most kakšno sporočilo?

Po mojem mnenju je kultura za gospodarstvom na drugem mestu. Čeprav je včasih nevidna in neotipljiva, je pomemben del našega življenja, razvoja in tudi oblikovanja osebnosti. Želimo si tudi navzočnosti novinarjev na naših prireditvah, tudi iz uredništva občinskega glasila Most. Pogrešamo pa tudi strokovno pomoč občine - mogoče v obliki zveze društev ali kaj podobnega. Nekaj bo potrebno narediti, če hočemo razbremeniti ljudi, ki so še voljni prostovoljno in brezplačno delati v društvu. Da ne bi bilo prepozno...

D. Schilling v svojem "drugem domu" - knjižnici in pisarni društva

Na klepetu z Ambrožem Kodeljo iz Deskel Postati državni prvak do 18 let

Ambrož, ki bo konec aprila postal polnoleten, se s tenisom ukvarja natanko deset let. Sodi med najobetavnejše tenisače v Sloveniji, njegov glavni cilj pa je najvišja stopnička na poletnem državnem prvenstvu do 18 let.

Piše: Marko Lazar

"Tenis mi pomeni veselje, hobi, druženje s prijatelji, spoznavanje novega sveta in drugačen način življenja," je pred odhodom v Ljubljano, kjer obiskuje srednjo šolo, začel kratek klepet Ambrož.

Ali ti je všeč še kakšen šport?

"Da, poleg tenisa smučanje."

Koliko časa porabiš za treninge in kje treniraš?

"Treniram v Ljubljani, dve uri dnev-

Pravijo, da se mora vsak športnik

A.Kodelja: Po poškodbah znova do prave forme

najprej naučiti sprejemati poraze in šele kasneje zmagovati. Se strinjaš?

"Da, strinjam se."

Tvoje najpomembnejše zmage...

"Prvo mesto na dvoranskem državnem prvenstvu v Kranju leta 2005 v konkurenci do 14 let, prvo mesto na dvoranskem državnem prvenstvu v Radencih 2007 v konkurenci do 16 let ter zmaga na mastersu v Litiji 2007 do 16 let."

Katere rezultate bi izpostavil v zadnji sezoni?

"Na odprtem prvenstvu v Kranju sem bil drugi, v Rogaški Slatini dr-žavni podprvak v dvojicah, trenutno pa zasedam 4. mesto na jakostni lestvici Teniške zveze Slovenije do 18 let

Tvoji nadaljnji cilji? "Želim si zmage na poletnem državnem prvenstvu do 18 let, kasneje pa čim bolje nastopiti v članski kónkurenci."

Te je kdaj doletela kakšna hujša kriza, si morda želel odnehati z aktivno kariero?

"Do kriz vedno pride, ujela je tudi mene. Glavni vzrok so bile predvsem poškodbe, po katerih sem kar nekaj časa potreboval, da sem znova prišel do prave forme."

Kakšna igra tenisa ti najbolj odgovarja?

"Za sedaj še obrambna, trudim pa se, da bi iz obrambe prešel na bolj napadalno igro."

Kaj svetuješ vsem fantom, dekletom, ki bi se radi začeli ukvarjati s tenisom. Kdaj in kako začetí?

"Tenis je potrebno začeti igrati čim bolj zgodaj. To je izjemno lep šport, ob katerem je potrebno uživati, potrebna pa je tudi velika vztrajnost.'

Zamisli si, da vstopaš na osrednje igrišče v Wimbledonu. Napovedovalec napove veliki finale med Ambrožem Kodeljo ter ... Koga bi si želel na druģi strani mreže?

"Švicarja Rogerja Federerja."

Osebna izkaznica:

Ambrož Kodelja

Rojen: 30.4.1991 Status: dijak Dekle: ne povem

Naj tenisačica in tenisač: Jeléna Dokić, Roger Federer

Naj hrana: špageti Hobiji: tenis, smučanje,

nogomet,...

Odbojkarski klub Eurokabel – Neptún, Kanal Prvi sadovi obrodili

Načrtno in strokovno delo trenerjev ter zagnanost posameznih članov našega ženskega odbojkarskega kluba se že kaže v rezultatih, ki jih dosegamo v tekmovalni sezoni 2008/2009.

Piše: Tadej Mori, podpredsednik OK Eurokabel - Neptun

V redno varstvo je letos vključenih nad 40 otrok, ki so razdeljeni v različne selekcije glede na njihovo znanje in starost.

Člansko zasedbo, ki šteje 15 igralk, vodi trenerka in igralka Patricija Mori, nekdanja državna jugoslovanska reprezentantka ter igralka HIT-a iz Nove Gorice in Palome Branika iz Maribora. Vse ostale mlajše selekcije vodi športni pedagog, trener in nekdanji igralec OK Salonit Anhovo Franc Bukovec.

Klub nastopa v vseh možnih državnih selekcijah in sicer od mini odbojke, male odbojke, starejših deklic, kadetinj, mladink do članske ekipe. Rezultatov, ki jih dosegajo nekatere naše selekcije, se ne bi sramovali niti bolj uveljavljeni in bogatejši klubi. Še posebej velja omeniti, da klub nima velike izbire prį otrocih, saj vemo, da obiskuje OŠ Kanal vsega skupaj 280 učencev in učenk. Vsaka deklica, ki se odloči za treniranje odbojke pri nas, je zelo dobrodošla in klub maksimalno poskrbi za vse igralke enako. Moramo poudariti, da je veliko naših igralk tudi iz bolj oddaljenih krajev in zaselkov izven Kanala, kar pomeni, da so tudi starši, ki prevažajo ta dekleta na popoldanske treninge, del naše ekipe in veliko pripomorejo k uspehu kluba.

Trenutni rezultati v sezoni 2008/09 so:

 članice zasedajo 2. mesto v tretji. DOL-zahod in se bodo v nadaljevanju borile za 1. mesto oz. vstop v drugo DOL;

mladinke so končale tekmovanje že jeseni z izpadom v drugem kró-

kadetinje tekmujejo v B ligi, - starejše deklice so bile v jesenskem delu brez poraza prve v kvalifikacijah in sedaj uspešno tekmujejo v A ligi (2. mesto po 2. turnirjih).

 v mali odbojki so naše deklice po dveh turnirjih v zmagovalni skupini, v mini odbojki pa še neporaže-ne po dveh turnirjih.

Klub je septembra lani organiziral v Kanalu 1. mednarodni turnir za mladinke, ki bo postal tradicionalen. Nastopilo je 6 ekip (3 iz Italije, Hit, Bled in Eurokabel-Neptun), naše mladinke pa so osvojile 3. mesto, za najboljšo igralko turnirja pa je bila proglašena Nika Mori.

Uspehe žanjemo tudi na reprezentančnem področju, saj so se v regijsko reprezentanco Primorske za starejše deklice uvrstile Larisa Pirih, Éva Mori, Nuša Ferlinc in Lorena Likar

Ob koncu velja še omeniti, da je naša nekdanja mladinka Nika Mori kot perspektivna igralka postala članica prve ekipe HIT-a iz Nove Gorice, kar je za naš klub izreden uspeh.

Vse, ki podpirate žensko odbojko v Kanalu in spremljate naše rezultate in delo kluba, vabimo, da se včlanite in postanete del naše eki-

Kanalskim odbojkaricam se zagnanost obrestuje

Resna in redna vadba Karate klub Goryu

Karate klub Goryu smo ustanovili v februarju 2005, da bi razvijali in vadili tradicionalni japonski karate v zgornjem Posočju. Klub s svojimi sekcijami deluje v Tolminu, Kanalu in Kobaridu ter združuje preko 80 aktivnih karateistov.

Strokovni mentor kluba Goryu je mojster Tokuhisa Takashi, edini japonski učitelj karateja v Sloveniji.

Japonska beseda "GORYU" v dobesednem prevodu pomeni zlitje reke, sotočje, pomeni pa tudi zbor oziroma zbiranje ljudi Simbolično predstavlja reko Šočo, ki se zliva po naši dolini in združuje karateiste, ki živijo ob njej v zbor - združuje v karate klub GORÝÚ

Karate sekcija Kanal je začela delovati v sodelovanju z OŠ Kanal v septembru 2005. Pod strokovnim vodstvom klubskega trenerja **Jerneja Čuferja** in njegovega pomočnika **Gorazda Perdiha** je KK GORYU v tem čásu izuril številne mlade karateiste, ki so danes žé nosilci barvnih pasov. S svojim resnim in rednim pristopom do karate treninga dosegajo odlične tekmovalne rezultate na državnih in mednarodnih karate turnir-Milan Bezjak

Na sliki so člani KK GORYU sekcije KANAL: V prvi vrsti z leve: Manja Bezjak, Aljaž Markič, Ian Štrukelj, Luka Bajič - Kralj in Patrik Bajič - Kralj. V drugi vrsti z leve: Milan Bezjak, Aljaž Bezjak, Kenny Pliberšek, Urban Makorič

in Vanja Pavšič.

Športno-rekreativno društvo Doblar Začeli s športnim parkom

Športno - rekreativno društvo (ŠRD) Doblar smo ustanovili 28. junija 2006. Društvo šteje 30 članov, njegova osrednja dejavnost pa je bila sprva usmerjena v izgradnjo športnega parka Doblar. To se je zavleklo tako rekoč do danes, saj smo razsvetljavo dobili šele 11.februarja letos.

Športni park Doblar sestavljajo nogometno in teniško igrišče ter dvostezno balinišče, zraven pa je tudi manjše poslopje, v katerem ima društvo svoje prostore. Športni park zaživi predvsem poleti, ko ga uporabljajo zlasti ljubitelji malega nogometa in košarke, možno je igrati tudi odbojko in tenis. V društvu sta zelo dejavni pohodniška oziroma tekaška in kolesarska sekcija, pri čemer se člani zadnje udeležujejo vseh pomembnejših rekreativnih dirk po Primorski.

Na občnem zboru 20. februarja smo si zastavili delo in naloge za letošnje leto. Tako načrtujemo v začetku maja pohod po soteski Doblarca, sredi junija pa še turnir v balinanju. Osrednja prireditev bo konec maja, ko bomo s turnirjem v malem nogometu in z večerno zabavo ob "živi" glasbi tudi uradno odprli športni park. Naša najnovejša pridobitev pa e spletna stran www.srd-doblar.si, na kateri se predstavljata tako SRD Doblar kot sam kraj

Vladimir Močilnik, predsednik ŠRD Doblar

Športni park v Doblarju dobiva končno podobo

30 let PD "Valentin Stanič", Kanal Priznanja najzaslužnejšim

Planinsko društvo "Valentin Stanič" iz Kanala praznuje – čeprav ne ravno množično – 30 let svojega organiziranega in uspešnega planinskega delovanja. Na volilnem občnem zboru v petek, 27. februarja, so podelili priznanja Planinske zveze Slovenije najzaslužnejšim v zadnjem mandatu, nekďanji predsedniki pa so prejeli plakete.

Piše: Marijan Nanut, predsednik PD "Valentin Stanič"

Nagrajencem so čestitali tudi gostje iz Planinske zveze Slovenije, predstavniki iz posamezni posoških planinskih društev ter drugih lokalnih društev in obeh osnovnih šol. Vabilu so se odzvali planinci iz Planinske družine Benečija in planinske sekcije CAI "Valnatisone" s poznanim beneškim duhovnikom Zu-

anello na čelu. Kanalski planinci pa bodo bolj sproščeno praznovanje nadaljevali s podelitvijo še društvenih priznanj 27. aprila pri svojem Planinskem domu pod Ježo.

Sicer pa so kanalski planinci dejavni že od leta 1896, ko so delovali pri Soški podružnici Slovenskega pla-

ninskega društva, medtem ko so se od leta 1946 planinsko udejstvovali v okviru Primorskega planinskega društva. Leta 1950 so ustanovili Planinsko sekcijo Kanal pri Okrajni planinski zvezi v Novi Gorici. Od leta 1956 so bili dve desetletji vključeni v planinske tabore taborniške organizacije "Rod bistre Soče", Kanal. Nekateri so v tistem času delovali tudi v planinski sekciji Anhovo pri PD Tolmin. Leta 1977 so ustanovili še Planinsko skupino Kanal pri PD Nova Gorica. Dve leti pozneje pa so ustanovili Planinsko društvo "Valentin Stanič", Kanal, v katerega so se vključili skoraj vsi planinci iz planinskih skupin Kanal in Anhovo, poleg njih pa tudi tisti, ki so bili člani drugih bližnjih planinskih društev vse do Bohinja.

Kanalski planinci praznujejo

Po svetu Učenje in potovanje po državah jugovzhodne Azije

Pregledujem elektronsko pošto in sploh ne morem verjeti. Bila sem izbrana na seminar o trajnostnem razvoju na Tajskem. Plačano imam letalsko karto. Samo odpraviti se moram. Nič lažjega. Moj dom zopet postane nahrbtnik, v katerega začnem dan pred odhodom tlačiti zim-ska in poletna oblačila, žonglerske pripomočke, razpršilo proti nadležnim komarjem in goro tablet proti driski, glavobolu in vnetemu grlu.

Popisuje: Vesna Velišček

Šejki z mobilniki po letališču

Iz ledeno mrzlega Dunaja poletim proti glavnemu mestu Katarja, Doki. Po letališču se sprehajajo šejki v belih oblačilih, z arabskimi ruta-mi, mobilnimi telefoni v rokah in s poletnimi sandali na nogah.

Njihove ženske so kljub hudi vročiní zavite v črna dolga oblačila s črno ruto, ki jim prekriva ves obraz. In ko nakupujejo očala ali parfum, to svojo tančico dvignejo pred trgovcem in si pomerijo ocala ali povohajo parfum. Čemu jim torej služi, ne vem.

Letala prihajajo in odhajajo. Tu zamenjam letalo za Bangkok, kjer pristanem v večernih urah. In na letališču me že čaka predstavnik

lokalne organizacije z velikim listom papirja, na katerem sta napisano moje ime in priimek. S kitajsko predstavnico naju posede v taksi in taksistu na list papirja nariše pot, kamor naju mora peljati. Zapuščamo divji, vroč Bangkok in se odpravljamo v mesto Singhburi. Na dvotedenskem seminarju o trajnostnem razvoju, kamor so povabljeni predstavniki iz Evrope (Slovenija, Francija, Nizozemska, Bolgarija, Nemčija, Italija, Estonija) in Azije (Indija, Tajska, Filipini, Vietnam, Indonezija,

Mlada gostiteljica Midi je potrpežljivo odgovarjala na naša vprašanja in prevajala. Vso družino smo že po enem dnevu spravili v smeh z našo mladostno radoživostjo. Čeprav je v navadi, da je gost najprej postrežen, smo k okrogli mizi takoj spravili celo Midijino družino in skupaj večerjali.Stolov, krožnikov, žlic je bilo vedno premalo. Vse smo si delili.

Zaradi velikega apetita in norčavosti smo și nadeli ime Šest norih prašičev. Četudi sem bila edina . Evropejka med množico Azijcev v skupini, sem se odlično počutila, se nasmejala kot že dolgo ne in se veliko stvari od njih tudi naučila -od uporabe bambusovih palic pri obrokih, namembnosti zdravilnih

Uporabno in zdravilno učenje

rastlin do tega, da se jim zdimo zahodnjaki zelo umazani, ker si vsak dan ne menjamo oblačil. To praktično usposabljanje na terenu nas je še bolj povézalo. Željno smo čakali ostale skupine, da se vrnejo iz Kambodže, Vietnama in Indonezije in nam poročajo o svojih doživetjih, izkušnjah in pripetljajih.

Neizogibno se je blížál konec seminarja. Tajski gostitelji so nam zaželeli srečno pot, zdravja, ljubezni in polne vreče denarja ter nam okoli roke zavezali sedem belih trakcev, kot simbol povezanosti med tajsko kulturo

Pred mano je bilo še dolgo, dvo in pol mesečno potovanje po deželah Jugovzhodne Azije.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Med opravili na severu Tajske

Japonska, Kitajska, Burma, Južna Koreja, Singapur), izvem veliko novih informacij o novih metodah in načinih trajnostnega razvoja, ki jih izvajajo nekatere evropske in azijske države, npr. kako iz straniščne vode narediti pitno vodo, o straniščih brez izplakovanja, o krpah iz akrilne volne za pomivanje posode brez detergenta in tako naprej. Spoznavali smo tajsko kulturo, običaje, hrano ter večere preživljali v baru poleg bungalovov, kjer smo do jutranjih ur plesali narodne plese, si izmenjevali šale in pili tajsko pivo. Če je bil teoretičen del seminarja namenjen poglabljanju znanja o trajnostnem razvoju, se je praktičen del izvajal na terenu v eni od partnerskih organizacij. Naša skupina (**Raji** iz Indije, **Bawi** iz Burme, **Doung** iz Vietnama, **Chang Li** iz Kitajske, **Joyce** iz Filipinov, **Vesna** iz Slovenije) se je odpravila na sever Tajske med pleme Akha, kjer smo spali pri domačinih, se tuširali z ledeno mr zlo vodo, obirali kavo, čili, paradižnik, jedli trikrat na dan riž z zelo začinjenimi omakami, pripravljenimi na ognju sredi kuhinje, vstajali z domačini, ki so se že navsezgodaj odpravljali na plantaže kave ali riževa polja. Stare ženske še vedno nosijo tradicionalne pisano črne obleke, žvečijo tobak, pomešan z meni nepoznanimi rastlinami in po desetminutnem žvečenju izpljunejo to zdrizasto snov na tla.

KAKO NAM POMAGATA EZOTERIKA IN DUHOVNOST?

Poučujem spiritualne tehnike za samopomoč in duhovni razvoj:

- meditacije, afiramacije,
- kristaloterapija
- angelsko vodstvo in še in še.

Aleksandra Saša Drole je jasnovidka in naravna zdravilka, ki zdravi z energijo kristalov, anegelsko sfero, delujoč kot kanal za dobrobit, osebno rast in uspeh posameznika.

Draga Saša, v svet ezoterike ste me popeljali na prijeten način. Veliko novega sem izvedela, se naučila. Želim vam veliko uspehov zagotovo se bom še udeležila srečanja z vašo skupino. Jožica R.

NAUČILI IN SPOZNALI BOMO:

Foto: Sašina delavnica v Ljubljani

- Zdravlienie čustev in odpiranja poti do ljubezni
- Kako privabimo obilje
- Razvijanje intuicije in jasnočutnih zaznav

Kdaj? 4.april, 25. april, 24. maj 2009, Trajanje 3 ure Kje? Gostišče Križnič v Kanalu, Cena 25 EUR Kako se prijaviti? Inf. 05 309 6610, www.telepatija.com Prosrčno vabljeni in dobrodošli

Pustni utrip Politični cirkus v "Občini Morsko"

Občinski" plac v Morskem je bil za pustno nedeljo spet premajhen za vse, ki so si želeli ogledati veliki spektakel - pravi politični cirkus. Kdor se je prebil do prizorišča, je imel kaj videti. Morsko so namreć, zlasti po zaslugi **Branka Ďrekonje**, obiskali največji politični veljaki.

Zabeležila: Irena Hočevar Križnič Slike: Bruno Bizjak

Nekdanji in sedanji: Idilično

Čarovnik **Janez Janša** je odločno vodil ples z barbiko Borutom Pahorjem, tej oziroma temu pa se je že tožilo po volitvah, ko je bila njegova slava na vrhuncu. "Skoda, da niso volitve bolj pogo-

sto," je obžaloval Pahor.

Dreserka živali **Kresovila** je iz parlamenta pripeljala čredo ovac, ki so znale na njen ukaz odlično meketati. In tudi vse obiskovalce je vodja

(Po)zunanj(en)a ministra

cirkusa takoi naučil bleiati. Očitno tudi domačinom ni prav nič tuje -blejali so enako dobro kot "žvali" iz parlamenta.

Šele tri leta delujočo "Občino Mor-sko" sta obiskala tudi veliki tajkun Bavčar, ki je obljubljal pomoč v času recesije, in r.. Rupelj

Sprehodila sta se po cirkuški areni, Rupelj pa je ob vsakem počepu spuščal "čudne glasove", v javnosti ne ravno znak olike.

In seveda, kljub veliki zaposlenosti je med svoje bližnje rojake prišel sam znanji minister Samuel Žbogar. Mladi občini bo po njegovih izjavah preskrbel "evropska sreds-tva", kajti Morščani ugotavljajo, da se ta zadnie čase vsa stekajo v sosednje Deskle.

Politični cirkus, v katerem je sodelovalo okrog štirideset sedanjih in nekdanjih Morščanov in edini posvojenec, vodja cirkusa, se je, kot se za cirkus in politike spodobi, tudi selil.

Naši vrli politiki so se namreč 15.

LDS-ova dreserka z ovcami

februarja na Livku srečali z zamejci iz Benéške Slovenije, na pustno soboto pa so se predstavili na karnevalu v Šempetru in dobili prvo nagrado, v Tolminu pa so bili na pustni prireditvi drugi.

Šege in običaji Ptički se ženijo, ljudje drvijo po nakupih

Prebuja se pomlad in vsako jutro nas pozdravi z večjim številom odprtih cvetov ter glasnejšim žvrgolenjem ptic. Že stara rekla govorijo, da je to tudi čas, ko po sočloveku zahrepenijo tudi naša srca. Tako se ne gre čuditi, da s pomladjo prihaja praznovanje Ljubezni.

Opisuje: Ana Križnič

V mislih imamo valentinovo in gregorjevo. Da, tudi gregorjevo!
Kaj je gregorjevo, le malokdo ve.
Praznujemo ga 12. marca in velja
za prvi pomladni dan po starem
julijanskem koledarju. V ljudskem izročilu je to dan, ko se ptički ženijo. Gregorjevo nosi ime po papežu Gregorju Velikem, ki je papeževal v 6. st. Leta 1969 so njegov god premaknili na 3. september, saj je sovpadal s postom.

Ljudskega izročila pa se ne da spre-meniti in tako je še vedno marec tisti, ki daje zaljubljencem poseben pečat. No, naj bi dajal. Vsaj med mladimi zagotovo ni tako, saj dajemo prednost valentinovemu.

Anketa razkriva

Da to gotovo drži, kažejo rezultati ankete, ki sem jo v izpolnitev ponudila na enem izmed spletnih mest. Vprašanje se je glasilo: » *Ali veste,* kdaj je gregorjevo?«.

Poleg tega sem o tem še na lastno pest povprašala svoje prijatelje.

In rezultati?

Pravzaprav pričakovani in porazni. V enem dnevu sem našla dva, torej komaj nekaj odstotkov. Pač, še eno področje več, kjer se pokaže, kako smo Slovenci nacionalno ponosen narod. Kajti namesto našėga Gregoria raje "častimo" valentino-

Amerikanizirano valentinovo

Sveti Valentin ni neznanka v naših krajih. Kot svetnik se v pisnih virih časti od leta 1628. Pravzaprav naj bi se pod tem imenom skrivala dva mučenca iz konca 3. stoletja, za časa cesarja Klavdija. Ljudska pobožnost se za zgodovinska dejstva ni menila in ju je častila kar kot isto osebo.

Sam praznik valentinovega, ki se je v zadnjih letih razširil k nam, pa izhaja in Amerike. V preteklosti je bil tam znan kot praznik mladih ljudi, zlasti zaročencev, ki si na ta dan pošiljajo darila, zlasti sladkariKaj je valentinovo danes, vemo vsi. Čas je ravno primeren, da novoletne okraske v izložbah trgovin nadomesti gora rdečih srčkov in ljubkih plišastih medvedkov, pa še prijetno se kombinira s kopico pustnih mask ter v istem dihu še z velikonočnimi jajci.

Simbolika tega praznika je gotovo zelo lepa. Biľ naj bi dan, ko se še posebno spomnimo na ljudi, ki jih imamo radi ter jih osrečimo.

Valentin proti Gregorju

Sprašujem se le, zakaj potrebujemo Slovenci spodbudo od drugod? Ali imamo raje mučenike kot papeže? Se skriva magična razlika v datumu, morda v imenu, saj je Valentin pogostejše ime kakor Gregor?

Ali preprosto sledimo trendom, ki nam jih določa kapitalizem. Če pa pogledamo malce bolj naklonjeno, bi moral biti čisto vsak dan valentinovo ali gregorjevo, pa naj se skriva pod kakršnimkoli imenom že. Morda je to samo dobra spodbuda, da se spomnimo na najdražjega ali najdražjo.

Praznična komercializacija

Težava pa nastane, ko praznike, ki naj bi temeljili na odnosu dveh oseb, spreminjamo v nakupovalno mrzlico. Mislim, da bi dandanes izvirna in iskrena misel ter šopek spomladanskih cvetlic bolj razveselili, kakor pa ogromna čókoladna bombonjera in pojoči medvedek, na katerem se bohoti vrtoglava cena, ki te spravi prej v zadrego kot v dobro voljo. Ne pozabite,

da lahko vsak dan z zelo drobno stvarjo osrečite najdražje.

Upam, da ne potrebujete spodbude iz Amerike, da si ustvarite nepozaben dan! Zagotavljam vam, da bodo vse do jeseni po travnikih cvetele rože ...

Cvetje v pomladi

Tadeja Medvešček, srednješolka

"Valentinovo je zame dan, ko so najstniške zaljubljenosti še bolj poudarjene. Navadno dobiš kakšno prijetno pisemce. Sama sem letos dobila celo nekakšno ponudbo. Z rožico pa sem se spomnila na najboljšo prijateljico.

Majda Pušnar, socialna delavka

"Menim, da je praznikov že prav preveč. Valentinovo, materinski dan, praznik žena ... zdi se, kot da jih žė prav zlorabljamo. Pozornost si je potrebno izkazovati vsak dan in več moramo graditi na medsebojnih odnosih.

Marta Paravan, upokojenka

"V moji mladosti valentinovega nismo poznali. Kje neki! Ne moti me, če dandanes je, saj mladi spreminjajo svet, mi pa osebno ne pomeni ničesar.«

Venčeslav Medvešček, upokojenec

Na vprašanje, kaj je zanj valentinovo, se je le zasmejal in pribil: "Valentinovo, na valentinovo je bilo tukaj leta 1952 meter snega. To je valentinovo!" In z gospo Marto sta planila v smeh.

Časopis Most izdaja občina Kanal ob Soči, Trg svobode 23, 5213 Kanal. Odgovorna oseba izdajatelja: Andrej Maffi. Odgovorni urednik: Valter Pregelj. Člani uredniškega odbora: Ksenija Černuta, Irena Hočevar Križnić, Petra Paravan, Bojan Perše. E-náslov: glasilomost@yahoo.com. Oblikovanje: Capelo d.o.o. Tisk: Kočevski tisk. Naklada: 2.500 izvodov. Časopis Most je vpisan v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS pod zaporedno številko 705.